Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 122 (1872) ♦ Вівторок, 30 червня 1998 року ♦ Ціна договірна

Погашення за рахунок замороження

ЗАЯВА **КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ ПРОФСПІЛОК МАШИНОБУДУВАННЯ ТА ОБОРОННОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

щодо соціально-економічних наслідків у виробничій сфері Указу Президента України № 606/98 від 9.06.98 р. «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 червня 1998 року «Про хід виконання Указу Президента України від 21 січня 1998 року № 41 «Про запровадження режиму жорсткого обмеження бюджетних видатків та інших державних витрат, заходи щодо забезпечення надходження доходів до бюджету і запобігання фінансовій кризі».

(Закінчення на 2-й стор.).

Якби сплатили зарплату, вистачило б і на пенсії

Заборгованість із заробітної плати, повідомив голова Федерації профспілок, народний депутат України Олександр Стоян, становить понад 5 мільярдів гривень. За умови її погашення до Пенсійного фонду могло б надійти майже 1,7 мільярда гривень. Держава ж заборгувала пенсіонерам 1,5 мільярда.

Важкий іспит складено. Уроки — попереду

6-7

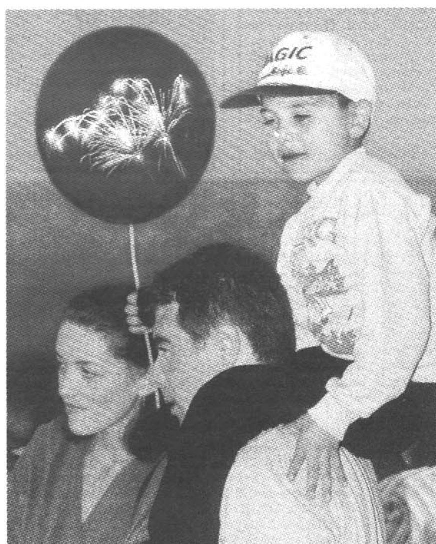
Конституція в гостях у Юності

У Києві на майдані Незалежності відбулося музичне свято «Україна! Молодь! Конституція!» і святковий феєрверк, присвячений другим роковинам прийняття першої Конституції незалежної України.

Цього ж дня в Україні широко відзначали День молоді. Зокрема, у столичному Гідропарку народилася (щоправда, лише в конкурсі між командами вузів) ще одна країна —студентська, зі своїми вузівськими містечками. Ними керували, як і належить, місцеві мери. Кожне місто, за умовами конкурсу, проводило власне свято, намагаючися вирізнитися оригінальністю, цікавою та якісною презентацією.

Молоді люди запропонували студентську нову економічну політику — СНЕП. Таку назву мала і гра: за нею вузівські команди «влаштували» політико-економічну ситуацію у своїй країні.

Одне слово, щасливим у країні молодих почував себе кожен, а надто — закохані.

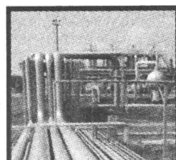

«Південь-98»: не відпочинок, а навчання

9

Ми не такі багаті, а платимо за газ дорожче

13

Вам боляче? Це реформи

Успіх економічних реформ в Україні створить умови для інтеграції країни до Європейського союзу, заявив Президент України Леонід Кучма на спільній прес-конференції з Президентом Польщі Александром Квасневським, що відбулася в Харкові. «Я впевнений, що на рівні Європейського союзу буде ухвалено рішення про прийняття України до асоційованих членів ЄС і підписано договір про вільну торгівлю між Україною та Європейським союзом, — сказав Президент. — При спільній роботі цей процес не буде таким болючим, яким він є сьогодні».

Александр Квасневський заявив, що вітає співробітництво України з ЄС і готовність Києва приєднатися до Всесвітньої організації торгівлі. Він упевнений: «Україна може бути дуже цікавим конкурентоспроможним партнером на світових ринках», якщо її науковий і високотехнологічний потенціал підтримають фінансуванням. Польща зацікавлена в участі України в модернізації своєї військової техніки, виробленої в Україні, зокрема, на заводі імені Малишева.

Говорити є про що

Триває візит в Україну Президента Аргентини Карлоса Менема. Розвиток наших двосторонніх відносин не відзначається оригінальністю: політика знову випереджає економіку. Щодо суто політичних контактів, то тут нема жодних проблем. Аргентина була першою латиноамериканською державою, яка визнала незалежність нашої країни (до речі, 1921 року Аргентина також визнала суверенітет Української Народної Республіки).

Між нашими країнами нема спірних питань, позиції на зовнішній арені майже збігаються. Тож, здавалося б, ніщо не перешкоджає налагоджувати й торговельно-економічні відносини. Адже для цього потрібні лише відповідна договірно-правова база та взаємний інтерес. Нині особливі сподівання покладаються на візит Президента Аргентини. По-перше, договірно-правову базу буде розширено завдяки Договору про дружні відносини та співробітництво і кільком міжвідомчим документам. По-друге, одна з тем переговорів двох президентів — результати виконання домовленостей, досягнутих під час візиту Леоніда Кучми до Буенос-Айреса. І говорити справді є про що.

І на тому спасибі

Майже 5 млн. доларів становила сума внесків, зроблених учасниками другої міжнародної конференції країн-донорів для розв'язання проблем депортованих народів, що повертаються до Криму, повідомив після конференції агентству «Інтерфакс-Україна» віце-прем'єр України Валерій Смолій.

У своєму виступі на конференції він запропонував учасникам пакет допомоги, необхідної Україні для розв'язання проблем депортованих у Криму, у 13 млн. 800 тис. доларів, а також висловив задоволення підсумками роботи. Конференція «продемонструвала психологічну, моральну і матеріальну готовність світу відгукнутися на проблеми України» в облаштуванні депортованих.

○ За даними посольства України в Туреччині, серед загиблих та поранених внаслідок землетрусу в Туреччині українських громадян немає.

○ Для проведення планового ремонту від енергосистеми відключено 2-й енергоблок Південно-Української АЕС.

○ На двох шахтах ВО «Дзержинськвугілля» сталося загорання вугілля. Жертв та потерпілих немає.

P.S.

У номер

В обороні прав людини гарант – Конституційний суд

«Конституційний суд творить нову правову систему», — таке відкриття зробив народний депутат України Василь Костицький під час семінару «Роль та місце КС в системі захисту прав людини в Україні».

Зокрема, Василь Костицький переконаний: таке судочинство за допомогою Конституційного суду «виступає гарантією захисту прав людини, тлумачить право як живе, а не як мертве, закладене у законі». З огляду на це, він вважає, що саме Конституційний суд зможе скасувати смертну кару в Україні як таку, що суперечить Основному Закону.

Щоправда, дискусія, яка мимоволі спалахнула довкола цієї теми, швидко згасла. Оскільки, схоже, ця тема невдовзі стане предметом розгляду в Конституційному суді.

Хоча українській Конституції виповнилося лише два роки, за цей короткий термін наші громадяни за допомогою Конституційного суду вже не тільки відстояли свої права, а й реалізували їх на практиці. Про це говорили у своїх виступах судді КС Михайло Костицький та Людмила Чубар.

Водночас є розуміння того, що не всі рішення КС — однозначні, трапляються випадки і суперечливого трактування Основного Закону. Про це сказав суддя Микола Козюбра.

Ділова розмова, яка відбулася у Конституційному суді за участю фундації Україна—США та Інституту демократії імені Пилипа Орлика, слугуватиме подальшому розвитку судочинства, а також захисту прав людини. Такі висновки зробили народний депутат Віктор Шишкін, один із авторів закону про Конституційний суд, заступник його голови Віталій Розенко, суддя Федерального суду претензій США Богдан Футей.

Володимир КОРОЛЮК.

Голосуй, а то...

Вечірнє засідання 26 червня

Сесія обговорила кандидатуру на посаду Голови Верховної Ради від фракції Народного руху Юрія Костенка. Депутати від правих фракцій всіляко відзначали особисті чесноти і ділові якості претендента. Виступаючі від лівих фракцій, навпаки, прямо пов'язували ім'я Ю. Костенка з проколами в діяльності урядів, до складу яких він входив. Голосування віднесено на понеділок.

Іван ДМИТРЕНКО.

Гірників дещо заспокоїли, а решту...

Ранкове та денне засідання 29 червня

Парламент розглянув запропоновану групою народних депутатів постанову «Про дії Кабінету міністрів України з погашення заборгованості працівникам вугільної промисловості України». Згідно з нею, парламент узяв до уваги інформацію першого віце-прем'єр-міністра про роботу уряду в цьому напрямі, запропонував уряду терміново розглянути питання про хід виконання попередніх постанов Верховної Ради з цього приводу, рекомендував правоохоронним органам столиці утримуватися від застосування сили до гірників — учасників акції протесту. Постановою також доручається Генеральній прокуратурі порушити кримінальну справу проти службових осіб, господарських керівників, які не виплачують заробітну плату або створюють умови для систематичної її невиплати; окремим пунктом відповідному комітетові Верховної Ради доручається розглянути питання гірників першочергово.

Парламентська хроніка

Народний депутат член фракції НДП Юлій Іоффе зауважив, що постанова не може реально й кардинально змінити становище гірників, оскільки, як було сказано, більш як 300 комерційних структур паразитують на праці шахтарів, і відлучити їх від цієї годівниці можна, лише прийнявши відповідний законодавчий акт. А фракція ПСПУ стояла на тому, що для ухвалення постанови немає, як було сказано, регламентних умов. Народний депутат Віталій Шевченко пропонував у постанові неодмінно обумовити, що керівництво столичних правоохоронних органів має утримуватися від силових методів до учасників акції протесту гірників лише в разі, якщо їхні дії не порушують правопорядку і не ущемлюють прав інших громадян. Однак цих пропозицій більшість парламенту не підтримала.

Об 11.55 голова лічильної комісії Валерій Мішура оголосив про початок таємного голосування з виборів Голови Верховної Ради України.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Постанова Верховної Ради України

Про терміни видачі та використання майнових приватизаційних сертифікатів і компенсаційних сертифікатів

Верховна Рада України **постановляє:**

З метою забезпечення конституційних прав громадян України зняти обмеження щодо термінів видачі та використання майнових приватизаційних сертифікатів і компенсаційних сертифікатів.

Президія першої сесії Верховної Ради України.

м. Київ, 26 червня 1998 року.
№ 28-XIV.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ

27 червня, відповідно до законів України «Про вибори народних депутатів України» та «Про Центральну виборчу комісію», комісія зареєструвала обраного 29 березня 1998 року в одномандатному виборчому окрузі №35 народного депутата України Жира Олександра Олександровича, 1957 року народження, гірничого інженера-електромеханіка, тимчасово не працює, проживає у м. Дніпропетровську, позапартійного.

Розглянувши пропозиції Демократичної партії України, Центрвиборчком включив до складу окружної виборчої комісії виборчого округу №221, в якому 16 серпня ц. р. відбудуться повторні вибори, члена цієї партії, менеджера малого підприємства фірми «Сім-Сім» Г. П. Чорного.

У зв`язку з тим, що 16 серпня в шести округах відбудуться повторні вибори, а 13 вересня в одному окрузі — вибори замість народного депутата України, який вибув, на засіданні було затверджено зразки посвідчень офіційних спостерігачів від інших держав та міжнародних організацій, громадських організацій України та кандидатів у народні депутати на зазначених виборах.

До Центральної виборчої комісії звернулася Одеська міська виборча комісія з проханням роз`яснити деякі питання, що виникають у зв`язку з проведенням 23 серпня ц. р. виборів одеського міського голови. Серед порушених питань — особливості формування дільничних виборчих комісій, а також деякі аспекти реєстрації кандидатів.

Розглянувши звернення, комісія протокольним рішенням ухвалила відповідні роз`яснення. Зокрема, в них зазначається, що у зв`язку з проведенням повторних виборів лише одеського міського голови, тобто місцевих виборів, при формуванні дільничних виборчих комісій слід керуватися вимогами частин першої та третьої статті 19 Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Стосовно реєстрації кандидатів під час виборів міського голови комісія роз`яснила, що скасування територіальною виборчою комісією рішення про реєстрацію кандидата, незалежно від підстав такого скасування, поширюється й на випадки проведення повторних виборів у відповідному виборчому окрузі. Тож особи, щодо яких були скасовані рішення про їх реєстрацію, не можуть балотуватися на повторних виборах у даному виборчому окрузі.

На замовлення — тільки чиє

Репліка

Творчі пошуки телепрограми «Сім днів» ознаменувалися справжнім відкриттям: колега Долганов з однодумцями щоразу розповідає про роботу Верховної Ради України у жанрі телесеріалу з «невигаданим сюжетом і невигаданими дійовими особами», де парламентарії, наче маріонетки з мультфільму, ніяк не можуть обрати голову.

Ну, можливо, пану Долганову і журналістам-однодумцям це справді смішно. Можливо, дехто із телеглядачів також від сміху сovaє ногами... Можливо.

Пригадується, що у нашому класі, як, мабуть, у кожній школі, був свій веселун-жартівник Слава Дзьоб, який, мало того, що міг насмішити кожного, він ще й гарно малював. Особливо веселили Славині карикатури на хлопців та дівчат, де кожен міг пізнати себе у ситуації, вигаданій Славою.

Та ось одного разу Слава влаштував у класі цілий «вернісаж» своїх домашніх малюнків. Це були карикатури на його рідню: згорблена бабуся, захмілілий дідусь спить з поросям, татко молотком вдаряє собі по пальцях, мама рогачем у печі перекидає горщик, сестричка спить, а по обличчю повзають мухи.

Клас реготав до нестями, а потім сталося те, чого Слава не чекав, але запам'ятав на все життя: в очах хлопців і дівчат він угледів не тільки сміх, а й осуд.

Слава Дзьоб став високопрофесійним художником-аніматором. Про урок зі свого шкільного вернісажу тепер розповідає як про «момент істини», за яким звіряє свій мистецький шлях.

Цікаво, коли б і творцям телесеріалу «з невигаданим сюжетом і невигаданими дійовими особами» раптом випало зустрітися з аудиторією так, як Славі. От би посміялися? От би нареготалися! От би натішилися. І, мабуть, пригадали б великого класика: з кого смієтеся? Самі з себе смієтеся... Та ще й на «замовлення електорату». Саме так звучать останні слова у цьому телесеріалі: він створений на замовлення електорату. Пан Долганов і журналісти-однодумці себе до електорату, очевидно, не відносять, бо не можна ж замовляти для самого собе. Хто замовляє, той платить гроші, а це вже не Славині карикатури на тата й маму.

Тим часом якщо творці «Семи днів» не є електорат, то Верховна Рада їм справді до лампочки, хіба що для сміху. Її обирав народ, то хай їсть те, що має. Ату її, ату... На замовлення електорату.

Анатолій КАРАСЕНКО.

ЗАЯВА

Координаційної ради профспілок машинобудування та оборонного комплексу України

(Початок на 1-й стор.).

Із змісту указу Президента цілком очевидно, що його заходи направлені насамперед на поліпшення фінансової ситуації в бюджетній сфері країни і, зокрема, на погашення заборгованості у заробітній платі. Намагання правильні та необхідні. Але очевидно й те, що більшість цих заходів буде проведено за рахунок обмеження інтересів виробничої сфери економіки. Зокрема, погашення заборгованості бюджетникам планується за рахунок коштів цільових фондів насамперед виробничого спрямування: амортизаційного, інноваційного, від приватизації державних підприємств, ремонту і утримання автомобільних доріг. А це означає, що тих мізерних коштів, яких чекає виробництво з цих фондів або просто не буде, а якщо і будуть, то одні залишки.

Вже вкотре нас ділять на білих і чорних. Сфера матеріального виробництва дедалі більше заганяється в глухий кут, державний бюджет дедалі менше отримує коштів від виробництва. Ситуація патова.

Прикро, що в указі практично немає цільових заходів, направлених на економічну стабілізацію виробництва, — основного джерела наповнення бюджету. Навпаки, вводяться всілякі обмеження (п.1, п.5 указу) щодо ділової допомоги з боку Кабміну окремим виробництвам, перегляду умов оплати праці тощо.

Викликають обурення наміри повернути невиплачену в минулому заробітну плату за рахунок «заморожування майбутньої заробітної плати».

Якщо виконавчі структури всіх рівнів думають тільки про задоволення потреб бюджетної сфери (згідно з указом), то хто буде гасити заборгованість у заробітній платі більше, ніж 4 млрд. гривень у виробничій сфері (тільки по Мінпромполітики вона сягає 800 млн. гривень)? Питання залишається відкритим.

Чергова спроба владних структур виправити бюджетні негаразди, уникнути загрози фінансової кризи, що нависла над країною, за рахунок подальшого зубожіння виробничих колективів приречена на провал.

Координаційна рада профспілок машинобудування та оборонного комплексу України занепокоєна однобокістю розподілу державою коштів, які заробляє виробнича сфера і які відбираються в неї в бюджет. В умовах відсутності у підприємств обігових коштів, кредитів, в цілому сприятливих умов господарювання, продовжується стискання фінансового зашморгу на шиї виробництва.

Ми не погоджуємося з заходами указу, які продовжують обмежувати інтереси вітчизняного виробництва і будемо в подальшому протестувати проти таких дій всіма доступними для цього засобами.

Голови центральних органів профспілок: авіабудівників Я. ЖУГАЄВИЧ, автомобільного і сільськогосподарського машинобудування В. ЗЛЕНКО, геології, геодезії та картографії М. КРАВЧУК, енергетики та електротехнічної промисловості С. ШИШОВ, загального машинобудування В. ЛИТВИН, машинобудування і приладобудівників А. КУБРАЧЕНКО, металообробки А. ТАРАНЧУК, металургійної і гірничодобувної промисловості А. ПОЖИДАЄВ, оборонної промисловості О. ЧЕРНИШ, радіоелектронної промисловості Г. ОЛЬХОВЕЦЬ, суднобудування Ю. ТИХОНОВ, текстильної та легкої промисловості О. ЄФІМЕНКО, хімічних і нафтохімічних галузей В. МОЙСЮК.

Коментар

Біг на місці національних партій

УКРАЇНСЬКІ партії, створені наприкінці вісімдесятих, переживають глибоку кризу. Кризу ідей, лідерів, розуміння того, що відбувається у суспільстві. І криза ця має і об'єктивні, і суб'єктивні причини.

З одного боку, когорта політв'язнів і засновників національно-демократичного руху дуже швидко розпалася через амбіційність кожного з них, з другого — вони так і не зуміли усвідомити те, що відбулося у 1991 році. Образно кажучи, одною ногою вони залишилися в тому тоталітарному минулому, коли спершу потрібні були суворі вимоги конспірації, а потім — мужність, щоб вийти на площі.

Спершу «затріщав» Народний рух, який народився як потужна суспільна течія. З нього виокремився ряд політичних партій, а потім і він сам перетворився у партію. Згодом тріснув моноліт будівлі республіканців. УКРП, РХП — це лише два найвідоміші пагінці, які відійшли від основного стовбура — Української республіканської партії.

На цьому тлі вигідно вирізнялася ситуація у Демократичній партії України. Її не потрясали конфлікти. Партія виступала ініціатором багатьох цікавих заходів, одним з яких було утворення блоку «Міст», що мав з'єднати Схід і Захід України. Водночас соціологічні дослідження демонстрували сталий інтерес громадян України до Демпартії. Ще наприкінці минулого року під час опитувань 7—8 відсотків електорату готові були віддати голоси за демократів. Соціологи так зацікавилися цим феноменом, що навіть провели спеціальне соціологічне дослідження, під час якого з'ясувалося: приваблює насамперед назва. Не лідери, не ідеї партії, наголошу ще раз, а назва.

Проте цьогорічні парламентські вибори перекреслили надії ДемПУ потрапити до парламенту за партійними списками. Понад те, у Верховну Раду прийшов лише один кандидат у депутати від демократів. Отож поразка?

У Демпартії без змін?

Власне, здавалося б, аналізові причин такої несподіваної поразки і мав би бути присвячений шостий з'їзд ДемПУ. Однак, варто зазначити одразу, він вилився у протистояння лідера партії Володимира Яворівського і частини його делегатів.

Якщо оцінювати підсумки з'їзду демократів, то можна стверджувати: Володимир Яворівський блискуче переграв своїх опонентів і зберіг за собою крісло голови. У кулуарах, щоправда, опозиціонери натякали на дивовижне зростання партійних лав у Кіровоградській, Хмельницькій, Сумській областях, що дало змогу рекрутувати на з'їзд керованих делегатів. Але то, на наш погляд, слабка втіха, і не тільки для опозиціонерів, а передовсім для Володимира Яворівського. Адже цілком імовірно, що, скажімо, такі керовані делегати не приведуть на трон у Демпартії когось іншого. Того, хто фінансував партію на виборах. (До речі, за кількістю вкладених у ДемПУ коштів під час виборів, як зізнавалися делегати, партія посіла почесне третє місце. І досі на її рахунках — понад півмільйона гривень). Того, хто з «тіні» керував по суті з'їздом.

Безперечно, блискуча публіцистична промова Володимира Яворівського змусила багатьох утерти приховану сльозу. Артистизм, з яким виступав досвідчений політбоєць, інтонації, паузи, володіння голосом, тембром, зробили б честь будь-якому заслуженому лицедію. Не бракувало ні критики, ні самокритики. Не було лише аналізу того, що спонукало партію кілька разів міняти союзників і першу п'ятірку лідерів списку. Що змусило, врешті-решт, піти на союз із Партією економічного відродження Криму і назвати цей блок НЕП. Дивувало також те, що лідер партії, за його зізнанням, не бачив навіть рекламних роликів блоку, коли їх транслювали на УТ-1.

Щоправда, опоненти Володимира Яворівського оригінальністю також не вирізнялися. Докори лідерові за те, що у списку опинилися помічники Президента Олександр Волков і Володимир Рижов, як і критика методів авторитаризму, що проявлялися у його роботі, — не підстави, щоб очолити партію.

Власне, підсумки з'їзду засвідчили, що в ДемПУ з'явилося опозиційне крило. Імовірно, це крило може сильно грюкнути партійним дверима. Тим паче, що Володимир Яворівський і досі не оцінив небезпеки, в якій опинилася партія. У прикінцевому слові він висловив думку, що статут Демпартії опозиції не передбачає, і пообіцяв керівникам обласних організацій чергові «розборки».

А тим часом, як повідомив днями керівник Чернівецької обласної організації ДемПУ Тарас Кияк, опозиція оформилася організаційно.

Отже, говорити про те, що демократи усвідомили причини власної поразки, не випадає. Адже прагнення будь-що об'єднатися з ідеологічними побратимами не означає зростання авторитету партії. Окрім того, про об'єднання з іншими партіями можна говорити лише теоретично, бо самі демократи не визначилися зі своїми спільниками. На з'їзді говорили і про потенційних соратників — про Українську селянсько-демократичну партію, партію «Реформи і порядок», деяких інших невдах парламентського сезону.

Та, складається враження, коли в партію вкладають гроші, і не просто гроші, а великі, її так просто не відпускають у вільне плавання. Вона мусить виконати свою роль до кінця. Схоже, що для ДемПУ призначено роль ще одного — поряд з НДП — стовпа для підтримки Леоніда Кучми на майбутніх президентських виборах. Тому й не дивно буде, якщо демократи подавлять інакомислячих і виключать їх зі своїх лав. Адже «опозиціонери» навряд чи погодяться підтримувати на майбутніх виборах нині діючого главу держави. Бо це означало б остаточну втрату партією так тяжко здобутого авторитету, дещо розгубленого на шляху парламентських виборів. А в підсумку — повну загибель ДемПУ.

«Більшовики» продовжують перемагати

Власне, так докладно зупиняюся на перипетіях з'їзду Демпартії тому, що на ньому проявилися яскраві тенденції для українських партій-довгожителів. Скажімо, водночас із з'їздом демократів відбувався з'їзд Руху, на якому вивели з Центрального проводу і зняли із заступників голови народного депутата Олександра Лавриновича. Для багатьох спостерігачів і аналітиків цей крок рухівців не став несподіванкою. Адже давно було відомо: цей політик має власну точку зору на процеси, що відбуваються в Україні. І вона дуже часто не тільки не збігалася, а й суперечила точці зору лідера Руху В'ячеслава Чорновола. Тож, за чутками, В'ячеслав Максимович навіть поставив ультиматум з'їздові: «Або я, або він (О. Лавринович —**Авт.**)». Не беруся судити, чи так це було, чи ні, але факт залишається фактом: Олександр Лавринович втратив свої позиції у Русі.

Отож складається враження, що в боротьбі за чистоту рядів, внутріпартійну дисципліну націонал-демократичні партії запозичили не кращі риси компартії. До речі, це одна з причин розколу Української республіканської партії, коли від неї відкололося крило, яке уособлювали брати Горині, Микола Горбань та Микола Поровський. Спочатку на восьмому з'їзді гору взяла радикально налаштована більшість, яка замість віддати належне меншості і обрати їхнього представника одним із заступників голови партії, провести внутріпартійну дискусію про стратегію і тактику політичної боротьби, шляхи досягнення своєї мети, звинуватила опозиціонерів у заколоті і виключила із своїх лав.

Однак, як показали подальші події, за бортом Верховної Ради опинилися обидва крила республіканців. Нині РХП у роздумах: кому віддатися і честь зберегти. Про повернення до УРП — нема й мови. Рух — диктує свої умови. «Реформи і порядок» самі не знають, що робити далі.

А в самій Українській республіканській партії —чергова дискусія. Значна частина керівників обласних організацій перекладає провину на голову УРП Богдана Ярошинського. Можливо, що невдовзі тут розпочнеться нова чергова чистка.

* * *

Демократія — насамперед дискусія. І не тільки в суспільстві. А й у самих партіях. У країнах «старої демократії» у партіях є по кілька течій. І це не дивно. Адже для виборювання влади потрібна не тільки дисципліна, не тільки кошти, а й ідеї. І не дивно, що лейборист Ентоні Блайєр поєднує соціал-демократичні ідеї з неолібералізмом. У XXI століття зі старим багажем не поткнешся. Саме тому Гельмут Коль і християнські демократи приречені на поразку на цьогорічних парламентських виборах у ФРН. І програє він не одвічному своєму суперникові соціал-демократу Оскару Лафонтену, а представникові правого крила в СДПН Герхарду Шредеру.

Сьогодні проблема для України не в тому, хто яку партію очолює. Проблема не у В'ячеславі Чорноволові, не у Володимирові Яворівському чи Богданові Ярошинському. Проблема — у відсутності нових ідей. Тих ідей, з якими не сором іти в наступне тисячоліття, які можуть стати подразником для суспільства.

На жаль, усе написане вище стосується не тільки партій національно-демократичного спрямування, або, як їх визначають політологи, правих партій. Ці самі слова можна без боязні віднести на адресу і центристських, і лівих партій.

«Політичний застій» в Україні насамперед породжений внутріпартійним «застоєм», який не змогли порушити і парламентські вибори. Можливо, наступні президентські змусять стрепенутися усіх партійних ідеологів і вдихнути життя в українські партії?

Володимир КОРОЛЮК.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення 7-ї річниці незалежності України

У зв`язку з 7-ю річницею незалежності України та зважаючи на значення цієї події в житті українського народу:

1. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

розробити і затвердити заходи щодо підготовки та святкування 7-ї річниці незалежності України, передбачивши проведення в обласних і районних центрах, містах і селах урочистих зборів, покладення квітів до пам`ятників видатним політичним, державним діячам та діячам культури України, її захисникам і визволителям, виступи майстрів мистецтв і художніх колективів, конкурси, народні гуляння, виставки, спортивні змагання тощо;

під час підготовки до відзначення Дня незалежності України зосередити зусилля на поліпшенні стану справ в економіці, розв`язанні соціальних проблем, насамперед щодо погашення заборгованості з заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, посилення адресної допомоги найбільш уразливим верствам населення, провести роботу з благоустрою міст і сіл, упорядкування пам`яток історії культури.

2. З метою координації підготовки до святкування утворити робочу групу з підготовки та відзначення 7-ї річниці незалежності України.

Затвердити персональний склад робочої групи.

3. Провести 22 серпня 1998 року в місті Києві у національному палаці «Україна» урочисті збори, присвячені 7-й річниці незалежності України, за участю народних депутатів України, керівників центральних органів виконавчої та судової влади, всеукраїнських об`єднань громадян, делегацій Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, діячів науки та культури, представників дипломатичного корпусу, міжнародних організацій.

Доручити виступити на урочистих зборах з доповіддю віце-прем`єр-міністрові України В. Смолію.

4. Міністерству культури і мистецтв України та Київській міській державній адміністрації забезпечити підготовку святкового концерту для учасників зборів.

5. Міністерству України у справах науки і технологій, Міністерству освіти України, Міністерству культури і мистецтв України, іншим центральним органам виконавчої влади за участю Національної академії наук України організувати проведення науково-теоретичних та науково-практичних конференцій, «круглих столів», читань з історії України, з питань розбудови демократичної, соціальної держави, підтримки курсу економічних перетворень, входження України до європейського і світового співтовариства.

6. Міністерству інформації України забезпечити висвітлення підготовки до відзначення 7-ї річниці незалежності України, роз`яснення напрямів внутрішньої і зовнішньої політики нашої держави.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 червня 1998 року.
№339/98-рп.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про ставки акцизного збору на нафтопродукти

Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України **постановляю:**

1. Установити такі ставки акцизного збору у твердих ставках з одиниці реалізованого товару (продукції) за такими кодами виробів за Гармонізованою системою опису та кодування товарів:

2710 00 330	
2710 00 350	
(А-72, А-76, А-80)	40 екю за 1000 кг
(А-90, А-91, А-92, АІ-93)	80 екю за 1000 кг
(А-94, А-95, А-96, А-98	100 екю за 1000 кг
та бензини моторні інших марок)	
2710 00 610	
2710 00 650	
2710 00 690	15 екю за 1000 кг

2. Цей Указ набирає чинності в порядку, передбаченому пунктом 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 червня 1998 року.
№ 680/98

У номер

Військовим домовитися простіше

Помічник Генерального секретаря НАТО з політичних питань Клаус-Пітер Кляйбер заявив, що в альянсі задоволені станом партнерства з Україною. Він також підкреслив великі можливості України щодо співробітництва з НАТО у проведенні військових навчань: «військовим часом простіше знайти спільну мову, аніж політикам». І нагадав про наступні навчання й конференції в рамках програми «Партнерство заради миру». У НАТО уважно стежать за реалізацією угоди з Чорноморського флоту між Україною та Росією і вважають, що лише шляхом переговорів можна досягти згоди.

Партійні рядки

Стратегія з мемуарним відтінком

У минулі вихідні відбувся третій збір Конгресу українських націоналістів. Його делегати обговорювали пройдений шлях і завдання партії на перспективу.

Як основну тему з минулого і майбутнього учасники форуму взяли для дискусії парламентські вибори. Відомо, що березень 1998-го був не дуже прихильний до партії. Голова КУНу Слава Стецько у доповіді на зборі відзначила «гіркий, але і повчальний досвід» минулих виборів. Ця «повчальність», за сподіванням кунівців, повинна дати солодкі плоди через чотири роки. Це завдання-мінімум. Максимум, як дали зрозуміти лідери партії, — перетворити найближчим часом Конгрес українських націоналістів на одну з найвпливовіших політичних сил в Україні.

Мета, без сумніву, благородна. Але її здійснення викликає сумнів не лише в таборах «конкурентів». Рушійною силою партійного поступу мала б стати не тільки критика «зовнішніх ворогів», а й самокритичний глибокий аналіз минулих невдач, визнання причин власних поразок. Без цього навіть негайне розгортання штабів «Вибори-2002» не гарантує від знайомого присмаку гіркоти в майбутньому «врожаї» депутатських мандатів.

І ще один невеселий нюанс. Говорити про перспективи націоналістичного руху, про велику впливовість партії, у керівному органі якої майже третину становлять ті, кому за сімдесят, — просто несерйозно. «Золотий кадровий запас» без припливу свіжих, енергійних сил, без омолодження кунівських лав перетворює «потенційні можливості» на слова, протилежні за значенням. Принаймні, ліві реагують на анекдоти про «партстаж з 1905 року» відповідними діями... Якщо розглядати перспективи з позицій «схронів 38-го року», краще зайнятися мемуарами, а не стратегією.

Валерій ВОЙТЕНКО.

НДП проти ревізіонізму

За повідомленням «Інтерфакс-Україна», Народно-демократична партія заявила про свою рішучість «всіма силами протидіяти спробам ревізії основних демократичних положень Конституції країни». У заяві політвиконкому партії з нагоди другої річниці прийняття Основного Закону підкреслюється, що «впровадження в життя положень Конституції є запорукою внутрішньополітичної стабільності, необоротності економічних і політичних перетворень». Утім, партія не заперечує, що «практика останнього часу з'ясувала ряд ситуацій, недостатньо регламентованих Конституцією».

Політвиконком НДП заявляє не тільки про свої наміри дати «відлуп» ревізіоністам усіх мастей, а й про готовність партії, її представників в органах влади «працювати в напрямі наповнення Конституції України реальним змістом».

Намір у «партії влади» з'явився трохи з запізненням, але, якщо вже «виходити з практики останнього часу», то, може, це навіть краще для «наповнення реального змісту».

Конституція, таким чином, в особі НДП знайшла не тільки захисників від ревізій, а й... рідного батька. Один з чільних діячів партії в останній передачі «7 днів» так і зізнався: можу говорити про Конституцію, як батько про свою дитину. Ні, таки пощастило Основному Законові на вірних опікунів. Хто ж тепер пригадає, що в червневу ніч дворічної давності більшість нинішніх щасливих «батьків» наполягала на рішучому «перериванні вагітності». А коли «дитятко» все-таки народилося, чому ж не зобразити відповідні палкі почуття?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Без рад, але з виконкомами

Місцеве самоврядування: парадокси

Відомо, що нинішній Миколаївський міський голова Анатолій Олійник, будучи до останніх виборів головою Центральної районної ради обласного центру, виступав чи не найзапеклішим опонентом колишніх міських правителів, які вирішили ліквідувати райради та їх виконкоми й натомість створити підпорядковані тільки їм райадміністрації. Куди тільки він не звертався, щоб не допустити того нововведення. Однак — не вдалося: сесія міськради тодішнього скликання вирішила, що 29 березня вибори до районних рад у Миколаєві проводитися не будуть. І — не проводилися.

Проблема: як управляти містом? Це питання було винесено на другу сесію новообраної міськради. Міський голова та його апарат запропонували депутатам розглянути й затвердити тимчасову структуру міськради та її виконавчих органів. Тимчасову, щоб одразу ж включитися в роботу з забезпечення життєдіяльності міста, а постійна, мовляв, буде визначена статутом Миколаєва, розробка якого почалася. Не можна було при цьому, звичайно, обійти райони міста. Там склалася парадоксальна ситуація: райради, як уже сказано, не обиралися, а затверджені попереднім їх складом виконкоми — залишилися. Бо адміністрації, що мали їх замінити, своєчасно створені не були. То що ж тепер оті виконкоми — законні чи ні? І що робити: поспішно їх ліквідовувати, замінюючи адміністраціями чи залишити поки що все так, як є?

Розв'язати непростий вузол якоюсь мірою допоміг протест прокурора міста на рішення міськради минулого скликання стосовно створення райдержадміністрацій. Отож, сесія міськради нинішньої розглянула і прийняла рішення «Про районні в місті виконавчі комітети та їх персональний склад». «Незаконні» виконкоми поки що залишено, а очолили їх (і це вже данина отому нововведенню, про яке йшлося вище) заступники міського голови по кожному з чотирьох наявних районів. Визначено й кількісний склад цих виконавчих органів — по 11 працівників. Усе це, знову ж таки, до прийняття статуту міста.

Дехто з депутатів зробив було спробу повести мову про відновлення районних рад, та підтримки не знайшов. Поїзд, мовляв, уже пішов, вибори відбулися, тепер, хочеш не хочеш, доведеться чекати чотири роки.

Гострою була й дискусія навколо ще однієї ланки місцевого самоврядування — селищ Тернівка, Матвіївка й Коренах, що адміністративно ввійшли до міста, в результаті чого позбулися селищних рад та їх виконкомів. Дійшло навіть до погроз звернутися в ООН, якщо інтереси тамтешніх мешканців міська влада ігноруватиме. Пристрасті ледь удалося вгамувати запевненням про те, що прийнятні форми роботи у вчорашніх селищах будуть знайдені найближчим часом, і їх мешканцям не доведеться з найменшого приводу діставатися до мерії чи райвиконкомів.

Одне слово, проблем з організацією ефективного й доступного людям місцевого самоврядування в Миколаєві після виборів не тільки не поменшало, а й, схоже, додалося. Від того, наскільки швидко й розумно вони будуть розв'язані, «самопочуття» міста, думається, залежить не в останню чергу.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

Як бути головою

Дев'ятеро з п'ятнадцяти голів міських та селищних рад Черкащини обрані на цю відповідальну посаду вперше. Чимало нових глав місцевого самоврядування не мають достатнього досвіду керівництва навіть невеликими колективами. Ось чому обласна рада проводить цикл нарад-семінарів, на яких розглядаються питання взаємодії районних рад з райдержадміністраціями та місцевими органами самоврядування.

На останньому зібранні голів райцентрів, котре проходило на базі Чорнобаївського району, його учасники ознайомилися з досвідом підтримки малого і середнього підприємництва, з реформуванням земельних відносин, з організацією житлово-комунального господарства.

Особливо корисним було ознайомлення з роботою будинків-інтернатів для ветеранів війни і праці, магазинів з обслуговування пенсіонерів та неімущих родин.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Чи не засне карась, якщо щука без зубів?

На сесії Кіровоградської міської ради вирішувалася доля одразу двох газет...

Третя сесія тринадцятого скликання тривала три дні. Із них два були присвячені розгляду питань, що безпосередньо стосувалися долі місцевих засобів масової інформації, а саме — обласної соціально-політичної газети «Кіровоградська правда» та тижневика міської ради «Вечірня газета».

Незважаючи на те, що в порядку денному налічувалося близько тридцяти питань. І серед них такі значущі, як прийняття міського бюджету на 1998 рік та затвердження розміру міських податків і зборів, найгарячіші дебати депутатів викликало саме обговорення подальшої долі преси, особливо газети «Кіровоградська правда».

Слід сказати, що винесення питання про названі видання на розгляд сесії ні для кого несподіванкою не було. І «Кіровоградська правда» (донедавна її співзасновником був Кіровоградський міськвиконком), і «Вечірня газета» (орган міської ради) під час попередньої виборчої кампанії усіляко підтримували команду Василя Мухіна. Команда не пройшла. Тож логічно було чекати «розборок». І вони не забарилися.

Основний кримінал нинішній міський голова Олександр Нікулін вбачає у незаконному, з його точки зору, рішенні попереднього міськвиконкому про вихід із співзасновників газети «Кіровоградська правда» та передачі у власність газети комунальної власності міста (триповерхове приміщення, ремонт якого завершено напередодні виборів).

— За залишковою балансовою вартістю воно оцінене в сто тисяч гривень, тоді як незалежна експертна оцінка називає іншу цифру — 500 тисяч. Крім того, міськвиконком допоміг із ремонтом на суму близько 500 тисяч гривень. Причому «живими грішми». І це тоді, як вчителі та лікарі благали видати зарплату. На якій підставі подарували «Кіровоградській правді» один мільйон гривень?

Ці слова міського голови не знайшли одностайної підтримки депутатського корпусу. Для скасування рішення попереднього міськвиконкому про вихід із співзасновників «Кіровоградської правди» не вистачало кількох голосів. Але питання з порядку денного не зняли. Його перенесли на наступний день. Більшість депутатів після обговорення у комісіях та фракціях підтримала голову. Тож доля «Кіровоградської правди» і її майна тепер вирішуватиметься після розслідування спеціально створеною депутатською комісією і, цілком можливо, у судовому порядку.

Дещо меншою кров'ю обійшлася «Вечірня газета», хоча й щодо неї рішення були досить жорсткими. Так, волею депутатів із газети її перетворено на офіційний вісник міської ради, а доля редактора, а також затвердження нового статуту редакції вирішуватиметься на наступній сесії.

Тож, аналізуючи результати минулої сесії, можна сміливо сказати, що відтепер фактично вся кіровоградська преса, зокрема й газета обласної ради та обласної держадміністрації «Народне слово», стали лояльними до нової міської влади. Ситуація на перший погляд надзвичайно зручна. Але мудрість народна говорить: «На те й щука, щоб карась не дрімав». До чого призведе відсутність опозиційної преси, поки що лишається тільки гадати.

Олег БОНДАР.
Кіровоград.

Донор донором буває до пори до часу

Інвестиційна політика в системі АПК в умовах формування ринкових відносин

Уже навіть той, хто йде навпомацки, розуміє, що агропромислову політику України треба будувати не на словах, а на енергійному стимулюванні інвестиційних процесів, спрямованих на рішуче оновлення основних виробничих фондів. Не хтось десь, а ми самі, передусім законодавча гілка влади, маємо створити сприятливі правові умови для залучення інвестицій. І не лише зовнішніх, але й внутрішніх, до чого ні законодавчо, ні практично ми ще не дійшли.

Основними законодавчими актами, що регулюють сьогодні у нас інвестиційну діяльність, є закони України «Про інвестиційну діяльність» та «Про режим іноземного інвестування». Вони встановлюють певні державні гарантії захисту іноземних інвестицій.

Бо після введення в дію закону «Про режим іноземного інвестування» втратили чинність ідентичний декрет Кабінету міністрів та закон «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україні», який на законодавчому рівні визначав пріоритетні об'єкти та галузі, а також пільги, які надаються при залученні капіталу в сільське господарство. **Нинішнє сільськогосподарське виробництво практично опинилося в правовому вакуумі.**

Сучасний стан аграрного інвестиційного процесу в Україні викликає тривогу за майбутнє сільського господарства та окремих галузей і підгалузей агропромислового комплексу. Домінуючою тенденцією в умовах кризи стало різке скорочення інвестицій. **Так, у 1996 році капітальні вкладення в агропромисловий комплекс з усіх джерел фінансування становили лише 17 відсотків, а в сільське господарство - 9 відсотків від рівня відповідних показників за 1991 р.**

Інвестиційний процес нині характеризується відсутністю як розширеного, так і повноцінного простого відтворення основних засобів. У переважній більшості підприємств руйнується матеріально-технічна база, згортається або зупиняється виробництво фондо- і енергомістких видів продукції.

Все це та інше могло б не викликати серйозної тривоги, якби бачення вад доповнювалося правовою й організаційною роботою відповідних гілок управлінської і законодавчої влад щодо їх усунення. Але в тім і складність, що ми немовби бачимо, розуміємо і навіть на всіх рівнях виявляємо словесну занепокоєність, але в жодному з найскладніших напрямів не робимо практичних кроків.

СТАН
виконання та питома вага іноземних інвестицій в сільському господарстві України

Показники	Було залучено іноземних інвестицій у 1990-1997 рр.	Надійшло інвестицій у 1997 році	Разом інвестицій на 1.01.98 р.
Усього в народне господарство (млн. дол. США)	1438,2	615,6	2053,8
у т. ч. в сільське господарство,	34,06	11,81	45,87
в %	2,4	1,9	2,2
з них із країн			
США	8,75	6,51	15,26
Німеччина	4,47	0,76	5,23
Ліхтенштейн	7,34	–	7,11
в т. ч. у підприємства сільського господарства, які випускають продукцію	12,14	7,33	19,47
в % до всього	35,6	62,1	42,4

Візьміть ситуацію з машинно-тракторним парком. За станом **на початок 1998 року середні терміни експлуатації найбільш важливих видів технічних засобів перевищують 8 років. Це значить, що в наступні 2-3 роки більшість техніки має вийти з ладу**. І вийде. А що ж прийде на її місце, не видно ні в планах і проектах, ні в нагальних справах.

Так, згідно з розрахунками Мінагропрому, щоб упоратися зі збиранням хліба, потрібно 100-110 тис. збиральних комбайнів. Є — 92 тисячі. Але приблизно половина з них уже підлягає списанню за строками амортизації та технічним станом. Та ні копійки не виділяється цільових коштів для щорічної закупівлі 10-12 тис. нових комбайнів. Настав час у податкове і митне законодавство внести зміни стосовно пільг на імпортовані техніку і технології для агропромислового комплексу. Та й пора посилити роль протекціоністських заходів щодо власних товаровиробників. **Проте навіть таких законопроектів ніхто не готує.**

Підрахунки показують, що для виходу з кризи, забезпечення ефективності реформ, на технічне оновлення виробництва в аграрну сферу слід направити щонайменше 150 млрд. доларів, або 15 млрд. щорічно. Зрозуміло, що Україна таких коштів не має і в найближчі роки не матиме. Тому особливого значення набуває державне регулювання інвестиційного та інноваційного фондів на сучасному етапі переходу до ринку (за прогнозними розрахунками Міністерства агропромислового комплексу України на 1998-2000 рр.).

Аналіз показує, що вихід з кризи нереальний без збільшення обсягів довгострокового кредитування національного товаровиробництва з боку внутрішніх інвесторів щонайменше у 2,5-3 рази. Бюджетні видатки не вирішують і частково стратегічних завдань, тому важливо зацікавити банківсько-фінансові структури, щоб вони рішуче спрямували свою діяльність на користь загальнодержавних інтересів. Практично незадіяне нині інвестування за рахунок залучення до кредитного обігу коштів, які зберігаються у населення. Сьогодні в людей невелика довіра до держави. Тому лише чіткі закони можуть позитивно вплинути на приватні інвестиційні ресурси.

Банки мають забезпечити гарантовану довіру населення до своєї діяльності, відновити його зацікавленість у зберіганні грошей у банках на взаємовигідних цивілізованих умовах, направляючи кредити на розвиток конкурентоспроможного виробництва й ефективного бізнесу з швидким і вигідним поверненням кредитних вкладень. Самоізоляція ж банків від процесів капіталотворення на здоровій економічній основі означає наближення їх самих до банкрутства і занепад економіки країни.

Нові закони і мають ефективно вплинути на процес зрощування банківсько-фінансового й виробничого капіталів за прикладом економічно розвинутих країн. І тут створення промислово-фінансових груп повинно стати одним з основних напрямів побудови майбутньої організаційної структури економіки, що відповідає світовим тенденціям економічної концентрації в умовах загострення міжнародної технологічної конкуренції. Повною мірою це стосується сільськогосподарського виробництва.

Аграрний сектор України сприятливий для іноземних і внутрішніх інвестицій і має стійкі об'єктивні передумови для досягнення високої їх окупності. У нас високородючі грунти, розвинута транспортна інфраструктура, вигідне географічне положення, сприятливий клімат, достатньо кваліфікована робоча сила. І практично не обмежений продовольчий і ресурсний ринки.

Але інвестиційний процес на селі проходить у невеликих масштабах і практично стихійно, без цілеспрямованого державного втручання. Переважна більшість іноземних інвестицій на даному етапі тут здійснюється шляхом створення спільних підприємств, половина з яких (на відміну від харчової промисловості, де близько 93 відсотків спільних підприємств діють у виробничій сфері) займається посередницькою діяльністю.

Зарубіжний інвестор, на жаль, нерідко поспішає розбагатіти, скориставшись нерозвинутістю інфраструктури українського інвестиційного ринку, а також корумпованістю державних чиновників, а не забезпечити своє майбутнє на нашій землі. Є також інвестори, основна мета яких — імпортувати інвестиційні товари та готову продукцію в Україну (товарна експансія), закуповувати «сирі» матеріали та напівготову продукцію для експорту з України.

У той же час для найбільш вигідних інвесторів, котрі вкладають свій капітал у випуск продукції шляхом створення спільних з українськими суб'єктами підприємств, у нас недостатня законодавча база. Ми їм зобов'язані допомогти. Економічно недоцільно ліквідовувати пільги з оподаткування виробничим підприємствам з іноземними інвестиціями, а ми в таку гру чомусь охоче граємо. Негативні наслідки для агропромислового комплексу матиме і запровадження податку на додану вартість на машини та обладнання, що ввозяться в Україну для підприємств, в тому числі і харчової промисловості. Захищати вітчизняного товаровиробника слід інакше — через митні ставки та систему оподаткування.

З 1992 року Україна одержує іноземні кредити на основі міжурядових і міжбанківських угод. З відкритих за п'ять років 11 кредитних ліній ФРН, США, Італії, Франції та Японії на загальну суму 2,45 млрд. дол. на початок цього року діють сім ліній на 1,87 млрд. Із загального обсягу оформлених за цей період 2,1 млрд. дол. іноземних кредитів 1,2 млрд., або 58 відсотків, було спрямовано на розвиток агропромислового комплексу. Загалом це варте схвальної оцінки, але такі інвестиції мають ряд суттєвих вад, і головні з них —що надаються інвестиції без права вільного вибору партнера і обов'язково під гарантії уряду, який комусь готовий дати такі гарантії, а комусь і ні...

Одним з найбільш перспективних шляхів є залучення іноземного капіталу на розвиток малих і середніх підприємств приватної форми власності в аграрній сфері. Це дозволить прискорити процес технологічної модернізації агропромислових виробництв, гнучкіше реагувати на зміну кон'юнктури внутрішнього і світового ринків, сприятиме збільшенню виробництва експортно орієнтованої харчової продукції. На жаль, держава не має ще правового механізму і чіткої політичної платформи. Діючий порядок одержання, використання і погашення іноземних кредитів, що, знову ж таки, надаються під гарантію Кабінету міністрів України, недосконалий, складний і не розрахований на масового виробника.

Є і такий невиправданий перелік використання кредитних коштів, як придбання товарів критичного імпорту, передусім технічних засобів — машин та обладнання. Тут ми часто йдемо на повідку в посередника, допускаємо вкрай невигідну бартеризацію.

У той же час політика, спрямована на розвиток власного сільгоспмашинобудування, лише починає про себе заявляти, і то без державної фінансової підтримки. В такі нові акціонерні товариства, корпорації не поспішає і зарубіжний інвестор.

На сьогодні існує ряд негативних обставин, які істотно стримують іноземних інвесторів. Це слабка конвертованість національної грошової одиниці; низька платоспроможність підприємств, відсутність вексельного розрахунку і викупу боргів підприємців, практикування ними бартеру, в багатьох випадках непотрібного зарубіжному партнерові; повільні темпи приватизації, а також наявність значної кількості заборонених до приватизації об'єктів; нерозвинутість фондового ринку; зростання корупції та злочинності в економіці; низька купівельна спроможність населення тощо. Ми ж робимо вигляд, що все гаразд.

Так само вперто не помічаємо і факторів суб'єктивного порядку, від яких залежить успіх справи. Маю на увазі діяльність людей, суспільних груп, політичних сил, ланок державного апарату, а також чинне законодавство у сфері підприємницької діяльності, державні засоби регулювання економіки та загальну політичну стабільність. Рівень останньої прямо впливає на обсяги іноземного інвестування. Насамперед це стосується країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою.

Слід наголосити на значній невідпрацьованості та невідлагодженості і правової сфери. Часто новий закон скасовує або зводить нанівець попередній; законодавчі акти, що продукуються різними урядовими структурами, частково дублюються; ключові гілки влади діють різновекторно. Законодавство перманентно змінюється, що призводить до дестабілізації в економіці та фінансах і зумовлює збитки підприємств. Загалом має місце маніпулювання правовим полем, чого не визнає цивілізований ринок.

Невисокий рівень ринкового менталітету, неорганізованість та прагнення до втілення у практику господарювання лобістських інтересів призводять до того, що Верховна Рада і Кабінет міністрів самі провокують і продукують правопорушення, запроваджуючи закони зворотної дії, вносячи доповнення, зміни та поправки. Це веде до верховенства інструкцій, листів та циркулярів, а не законів. Зокрема, **наприкінці 1996 року діяльність іноземних інвесторів регламентувалася більш як 100 нормативно-законодавчими актами, які нерідко не узгоджуються між собою**. Тому розраховувати на вагомі інвестиції ззовні, до того ж, в умовах світового економічного спаду, немає підстав.

За оцінками експертів Європейського центру досліджень, **ризик інвестування в Україні становить 80 відсотків**. Наростання зовнішньої заборгованості (8,8 млрд. дол. за станом на лютий 1997 р.) разом з перерахованими чинниками закономірно зумовили той факт, **що за привабливістю вкладення капіталів у 1993, 1994, 1995 рр. наша держава посідала, відповідно, 146-е, 147-е і 152-е місця у світі**.

Водночас я не схильний думати, що використання іноземного капіталу є панацеєю від економічної кризи. Воно продуктивним стане лише тоді, коли оформиться в самостійний напрям державної інвестиційної політики і стане свідченням фактичного ведення Україною курсу на відкритість для іноземних ділових кіл, підтриманого державними кредитними ресурсами.

Настав час відмовитися від підходу до аграрного сектора як до «донора» народногосподарського комплексу. На період виходу з кризи для сільського господарства України життєво необхідно забезпечити не лише умови еквівалентності обміну, а й пріоритетності розвитку.

Таким чином, ми підійшли до єдино правильних і логічних висновків. Інвестиції в агропромисловому комплексі слід спрямувати на максимально ефективне використання нагромадженого раніше виробничо-економічного потенціалу, припинивши його розтринькування, руйнування і розкрадання. Треба повернути економічний механізм регулювання доходів і витрат товаровиробників, забезпечення нормального відтворювального процесу. Зокрема, слід ввести цінову підтримку доходів сільськогосподарських товаровиробників, усунувши руйнівні цінові диспропорції в товарообміні між промисловістю і сільським господарством, між містом і селом.

Промисловість України, що працює на АПК, слід під державним контролем зорієнтувати на першочергове забезпечення потреб агропромислового комплексу, випуск конкурентоспроможних технологій для землеробства і тваринництва в різних формах і умовах господарювання, а також впровадження сучасних технологій глибокої промислової переробки сільгосппродуктів і сировини з широким асортиментом та високою якістю кінцевих продуктів споживання. Без цього неможливо забезпечити конкурентоспроможність наших продовольчих товарів на зовнішніх і внутрішніх ринках. Настав час ввести більш чітку і жорстку систему цінового, податкового та фінансово-кредитного регулювання в АПК, прийнявши для цього необхідні законодавчі і нормативно-правові акти не в загальному пакеті законів, а окремо для аграрної галузі. Всім ясно, що виникає необхідність створення державного фонду довгострокового кредитування інвестиційних проектів, бізнес-планів на конкурсній основі. Зокрема, з коштів, отриманих у процесі приватизації об'єктів незавершеного будівництва в АПК. Користуватися коштами фонду можуть і присадибні селянські господарства, для яких бажано створити спрощений режим отримання кредитів.

Настав час розробити та затвердити концепцію аграрної інвестиційної політики держави в умовах ринкової трансформації економіки.

Вся наша біда найчастіше в тому, що ми чекаємо і надіємося на доброго пана. А слід розраховувати переважно на власні ресурси і можливості, повернувши банківський і тіньовий капітал на здійснення ефективних ринкових трансформацій, створення конкурентоспроможних національних виробництв на сучасній технологічній базі та в інтересах активного підприємництва і високопродуктивної праці. У першу чергу треба інвестувати високоприбуткові та високотехнологічні сфери, що гарантують швидку окупність вкладів, приріст доходів і нагромаджень. Настав час на ділі, а не на словах розвивати ринкову інфраструктуру, щоб обмежити «діяльність» чималої кількості фірм, зокрема іноземних, які почали масово скуповувати сільськогосподарську сировину за низькими цінами, вивозити її за кордон і там продавати вдвічі-втричі дорожче. А реалізація цих програм можлива лише за умови, що держава виступатиме в одній особі як посередник і як споживач.

Юрій БІЛИК,
завідуючий секретаріатом Комітету Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села, кандидат економічних наук, заслужений працівник сільського господарства України.

Михайло РЯБЕЦЬ, голова Центральної виборчої комісії, заслужений юрист України.

Важкий іспит складено. Уроки — попереду

12 ТРАВНЯ 1998 року на своє перше сесійне засідання зібрався новий український парламент чотирнадцятого скликання. Саме цього сонячного весняного дня розпочався фактично новий етап в історії вітчизняного парламентаризму. До сесійної зали прийшли народні депутати України, яких обирали за новою, змішаною виборчою системою. Верховна Рада почала напружену, відповідальну роботу.

А для нас — Центральної виборчої комісії — це був своєрідний фініш. Те, заради чого ми напружено працювали, відбулося. Сформовано найвищий законодавчий орган держави.

До цього дня ми йшли довгих півроку. Якраз через два дні після початку роботи першої сесії, 14 травня, минуло рівно шість місяців з того часу, як на своєму першому засіданні Центральна виборча комісія оголосила про початок виборчої кампанії по виборах народних депутатів України. Але чим, якими строками вимірюються наполеглива робота, максимальна напруженість, екстремальні ситуації, безсонні ночі?

До цього дня ми йшли ніким не прокладеним і невторованим шляхом. Спотикаючись на камінні, долаючи перешкоди, обминаючи завали... То озирнімося — нехай цей шлях нас багато чого навчить. Щоб не повторити знову прорахунків і помилок, а вийти на рівну дорогу.

Сьогодні хотілося б згадати все, що передувало цій урочистій події. Те, що мовою політиків називається «передвиборною кампанією», а як на мене — є важким передвиборним марафоном.

То який був той шлях до парламенту, хто ним ішов, хто зміг дійти до фінішу? І в чому все-таки особливість, своєрідність та важливість виборчої кампанії, що вже, хоч і складно, та наближається до свого завершення?

I.

Історія — не дуже вдячна пані, особливо стосовно подій недавніх. Часто вона вибирає найпомітніше, залишаючи на далеке потім, «до запитання», факти і деталі, з яких ота найпомітніша подія, власне кажучи, й виросла. Тому зрозуміло, що так і залишиться найбільш визначною з цих півроку доба 29 березня 1998 року — день народження українського парламенту.

Але власне вибори — то лише верхівка айсберга. Хочу, щоб читачі знали, що там, у глибині.

Ці вибори, безперечно, історичні. Вже тому, що були принципово новими. Першими виборами, які мали з'ясувати, чи готове суспільство покласти відповідальність за своє майбутнє життя на політичну силу. І яку саме з політичних партій воно захоче поставити біля керма.

Ці вибори беруть початок навіть не в листопаді 1997 року, а значно раніше. З червня дев'яносто шостого, від дня народження Основного Закону нашої держави.

Прийняття влітку 1996 року Конституції України сприяло впровадженню в життя цілого ряду демократичних засад для подальшого поступу українського суспільства.

Цілий розділ її під назвою «Верховна Рада України» присвячено основним засадам утворення й діяльності єдиного законодавчого органу української держави.

Водночас Основний Закон української держави заклав правову базу для створення в Україні нової незалежної державної інституції — Центральної виборчої комісії. Основним завданням її є організація і проведення виборів Президента України, народних депутатів України та проведення всеукраїнських референдумів. Повноваження, сфера діяльності цієї високої державної інституції теж визначаються окремим законом. Він, зокрема, проголошує, що Центральна виборча комісія очолює систему виборчих комісій, які утворюються для виконання зазначених завдань, спрямовує їх діяльність. Комісія є незалежним державним органом, який здійснює свої повноваження самостійно, незалежно від інших державних органів та органів місцевого самоврядування.

Тож особливістю нинішньої виборчої кампанії було те, що правова база, яка мала стати її основою, створювалася і вдосконалювалась уже під час проведення самих виборів.

Безперечно, найважчим у всьому процесі стало прийняття нового Закону України «Про вибори народних депутатів України». Другий за важливістю після Конституції України закон пройшов такий же нелегкий шлях до свого прийняття, як і сам Основний Закон.

Головним каменем спотикання стало прийняття нової змішаної мажоритарно-пропорційної виборчої системи, в якої було багато опонентів і відвертих противників. Однак прихильників, зрештою, виявилося більше.

Прийняття такої виборчої системи поклало на новостворену Центральну виборчу комісію особливу відповідальність. Адже, як я уже зазначав, досі таких виборів в Україні не було. Отже, чекати підказок і «шпаргалок» не випадало.

Прийняття Закону України «Про Центральну виборчу комісію» теж було не легке. Нагадаю тільки, що його було підписано Президентом України і оприлюднено тільки на початку січня 1998 року.

Однак строки, які встановив виборчий закон, потребували від нас рішучих і невідкладних дій.

Комісія створювалася в умовах екстремальних —зволікати далі було вже нікуди. Тільки на початку листопада Верховна Рада змогла призначити 11 членів Центральної виборчої комісії. Ще двоє членів комісії поповнили нашу команду на початку грудня. Додам, що переважна більшість новопризначених членів Центрвиборчкому не мали достатнього досвіду роботи в організації та проведенні виборів. І часу на адаптацію — також: потрібно було одразу братися до справи.

Але, як засвідчила наша подальша діяльність, до роботи в комісії прийшли справжні професіонали, люди, які змогли усвідомити всю складність і відповідальність своєї місії і, що найголовніше, з честю виправдовують виявлене їм високе довір'я Президента України та Верховної Ради України.

Незважаючи на обставини, як то кажуть, на марші Центрвиборчком долав низку проблем, які визначали його спроможність і життєздатність.

Адже попередня Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України, працюючи не на постійній основі, мала в своєму розпорядженні 10 кабінетів і утримувала дуже невеликий штат.

Тому наша комісія одразу ж була вимушена зайнятися формуванням свого секретаріату, створенням належних умов для роботи та матеріально-технічним забезпеченням. Потрібні були професійно підготовлені люди, які змогли б узяти на себе неабияку відповідальність за долю парламентських виборів. Не можу не зазначити, що в той важкий момент нам відчутно підставили плече допомоги Верховна Рада України, Кабінет міністрів України, адміністрація Президента України, які на період проведення виборчої кампанії відрядили для роботи в Центральній виборчій комісії чимало своїх відповідальних та компетентних працівників. Одночасно до нас прийшли на роботу багато справжніх професіоналів, сумлінних, свідомих людей, разом з якими ми вистояли, пережили далеко не легкі дні, а подекуди й безсонні ночі.

Незручності матеріально-побутового характеру не завадили Центральній виборчій комісії одразу приступити до виконання своїх професійних обов'язків.

II.

Хочу ще раз зосередити вашу увагу на безпрецедентності нашого досвіду. Адже вперше ми впроваджували таку законодавчу модель, за якою фактично проводилися дві різні виборчі кампанії: одна в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, друга — в одномандатних виборчих округах.

Центральна виборча комісія відігравала, власне, подвійну роль у цих виборах: з одного боку — як державний орган, що відповідає за організацію і проведення виборчої кампанії, а з другого — як окружна виборча комісія по виборах народних депутатів України у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі.

Виборча кампанія дещо раніше стартувала в багатомандатному виборчому окрузі. Одразу після проголошення початку виборчого марафону до комісії подали необхідні документи 34 політичні партії і виборчі блоки партій, які бажали отримати підписні листи для збирання підписів виборців на свою підтримку.

32 політичні партії та виборчі блоки партій отримали дозвіл на видачу їм підписних листів. Двом політичним партіям — Партії більшовиків-комуністів та Партії слов'янської єдності — в цьому було відмовлено. Підставою для відмови стало те, що список кандидатів у депутати від Партії більшовиків-комуністів було сформовано не представницьким керівним органом партії, як того вимагає Закон, а іншими органами, а Партія слов'янської єдності подала два різні списки кандидатів у народні депутати України, сформовані двома партійними з'їздами.

Виборчим законом передбачено, що для реєстрації політичної партії, виборчого блоку партій суб'єктів виборчого процесу необхідно зібрати не менш як 200 тисяч підписів виборців на їх підтримку.

Законодавець, висуваючи такі вимоги до політичних партій, виборчих блоків партій, мав на меті виявити і продемонструвати реальну вагу та впливовість, рівень підтримки в суспільстві тієї чи іншої політичної сили. Але ця ідея практично себе не виправдала.

Дозволивши виборцям ставити підпис за будь-яку кількість політичних партій, виборчих блоків партій, на мою думку, законодавець навіть не передбачав ситуації, за якої практично всі політичні партії, виборчі блоки партій, що отримали підписні листи, зможуть зібрати потрібну кількість підписів виборців на свою підтримку.

Але — так сталося. Всі 32 політичні партії, виборчі блоки партій подали Центральній виборчій комісії документи, необхідні для реєстрації їх списків кандидатів у народні депутати України.

Незважаючи на те, що виборчий закон дав чимало часу для збирання підписів виборців, передбачивши останній строк подання таких документів не пізніш як за 100 днів до дня виборів, переважна більшість партій подала їх у останні дні. А це означає, що Центрвиборчком працював 18 грудня (останній термін подання) до півночі, щоб виконати вимоги закону і розглянути питання про реєстрацію суб'єктів виборчого процесу. Тільки кілька політичних партій змогли здати необхідні документи вчасно.

Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Громада» зробила це першою, подавши пакет документів до Центральної виборчої комісії вже 5 грудня. За нею в один і той же день — 12 грудня — подали документи Комуністична партія України і Народний рух України.

Усього було зареєстровано як суб'єкти виборчого процесу 30 політичних партій, виборчих блоків партій. Загін кандидатів за списками партій та блоків налічував у переддень виборів — 28 березня — 3 539 осіб.

Двом політичним партіям — «Жінки України» та «Партія національного врятування України» — було відмовлено в реєстрації, бо документи, подані ними до Центральної виборчої комісії, не відповідали вимогам закону. Обидві політичні партії звертались до суду із заявами про скасування рішення комісії й вимогами зареєструвати списки кандидатів у народні депутати України від цих політичних партій. Однак суди рішення ЦВК визнали законними, а політичним партіям було відмовлено у задоволенні заяв.

Дуже непростим був процес утворення 225 одномандатних виборчих округів. Згадаймо хоча б ту головну обставину, що територіально та за кількістю виборців округи збільшилися вдвічі порівняно з минулими виборами.

Утворення округів відбувалося на підставі пропозицій Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських рад. У цих пропозиціях було враховано адміністративно-територіальний устрій України і компактність проживання національних меншин.

Не обійшлося і тут без проблем, зокрема в Луганській, Донецькій областях. А в місті Києві міськрада взагалі не змогла внести узгоджених пропозицій з утворення одномандатних виборчих округів.

На підставі даних Державного комітету статистики України про кількість населення в Україні на 1 січня 1997 року Центральна виборча комісія встановила орієнтовну кількість виборців в одному виборчому окрузі — 171 059 осіб.

Так само непростим, знову ж таки порівняно з минулою виборчою кампанією, був процес утворення окружних та дільничних виборчих комісій. Новий виборчий закон вперше встановив такий принцип формування виборчих комісій, за яким до їх складу обов'язково мали бути включені по одному представникові від політичних партій, виборчих блоків партій, списки кандидатів яких зареєстровано для участі у виборах у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі. Зауважу, за наявності пропозицій відповідних місцевих осередків усіх партій.

Законодавець, закладаючи до закону цю правову норму, вважав, що саме такий шлях формування виборчих комісій дасть змогу уникнути багатьох порушень виборчого законодавства і до, і в день голосування. Маю сказати, що частково така норма, зрештою, виправдала себе. Але несподівано під час утворення комісій постали непередбачувані труднощі.

Річ у тім, що, на превеликий жаль, ті політичні партії, які було зареєстровано як суб'єкти виборчого процесу, за винятком буквально кількох, не мають легалізованих осередків на рівні районів, міст, селищ і сіл. Органам місцевого самоврядування довелося брати до уваги пропозиції районних, міських та обласних партійних осередків.

Паралельно постала й інша проблема. Так, деякі політичні партії, створивши виборчі блоки, не узгодили своїх позицій щодо порядку висування кандидатур до складу дільничних виборчих комісій, що, у свою чергу, викликало деяке непорозуміння.

Тому деяким радам довелося розв'язувати чимало питань, пов'язаних саме з процесом формування комісій. Зокрема, на сесіях Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Івано-Франківської обласної ради це питання вирішували аж в останній день відведеного законом строку.

На жаль, Київська міськрада взагалі не спромоглась утворити окружні виборчі комісії в місті. Тож це була змушена зробити, як і вимагає закон, Центральна виборча комісія. З неабияким напруженням, але у строки ми вклалися, і 225 окружних виборчих комісій було сформовано.

Виборчих дільниць на території держави було утворено 32 538, стільки ж відповідно — дільничних виборчих комісій.

Загалом на забезпечення парламентських виборів в Україні працювали в складі окружних виборчих комісій — 5 565 осіб, у складі дільничних — 381 408, в тому числі делегованих політичними партіями та виборчими блоками партій — 43 396. І саме від них ці вибори потребували незрівнянно більше сил і часу, аніж будь-які попередні. Тож нехай вибачать їм рідні і близькі за відірваний від сімей час, але ці люди так потрібні були тоді всій державі... А я сьогодні хочу сердечно подякувати переважній більшості членів виборчих комісій за сумлінну і самовіддану працю.

Ми усвідомлювали, що в цих людей так само недостатньо досвіду практичної роботи на виборах. А щодо виборів за пропорційною системою — взагалі жодного. Тому не пошкодували часу на навчання голів, секретарів та бухгалтерів окружних виборчих комісій. А вже вони після цього також організовували навчання членів дільничних комісій.

III.

Наступним важливим етапом стало висування кандидатів у народні депутати в одномандатних виборчих округах. І тут ми так само наразилися на проблеми. Втім, не тільки ми. Ці питання мали значний резонанс і в політичних сил — суб'єктів виборчого процесу. Насамперед мова йде про те, хто має право висування кандидатів у народні депутати.

Знову-таки далася взнаки недосконалість виборчого закону, який абсолютно декларативно проголосив, що це право реалізується шляхом самовисування, через політичні партії, виборчі блоки партій, а також зборами громадян і трудовими колективами у порядку, визначеному законом. Але погляньмо на той визначений порядок. Реалізацію права шляхом самовисування та через політичні партії, виборчі блоки партій законом обумовлено. Водночас у ньому немає жодного слова про те, у який спосіб має реалізуватися право висування зборами громадян і трудовими колективами.

Тим часом цілий ряд кандидатів у депутати, звірившись із законом, виявили бажання бути висунутими саме трудовими колективами або зборами громадян. Як нам діяти в такій ситуації? Центральна виборча комісія не раз входила з пропозиціями до Верховної Ради України про те, яким має бути механізм реалізації цієї правової норми. Однак у вирі передвиборних пристрастей наші пропозиції так і залишилися не почутими.

Це тільки один з численних прикладів. Нагадаю, що попри всі труднощі у строки, визначені законодавством, окружні виборчі комісії зареєстрували 4 274 кандидати в народні депутати України в одномандатних виборчих округах. До дня виборів після зняття кандидатур їх залишилося 4 116.

Якщо підсумувати кількість кандидатів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та одномандатних, то арифметично ця сума становитиме 7 665 осіб. Однак насправді реальних кандидатів було 6 291. Адже 1 364 особи було зареєстровано одночасно у списках політичних партій, виборчих блоків партій та в одномандатних округах.

IV.

Мабуть, недаремно кажуть, що порятунок — справа рук насамперед того, хто його потребує. Останні приклади промовисто свідчать, що в нас не було іншого виходу, як самим братися за пропозиції з вдосконалення виборчого законодавства.

Недосконалість окремих положень виборчого закону ускладнила реалізацію його на практиці. В тих умовах, за яких його приймали, було практично неможливо угледіти багатьох суперечливих, а подекуди відверто недолугих правових норм, що стали на заваді в роботі Центральної виборчої комісії з організації і проведення виборів. Тому зрозуміла була потреба внесення інколи невідкладних змін до закону, від яких фактично залежав хід і доля виборчої кампанії. Наразившись на проблеми, що називається, ізсередини, Центральна виборча комісія розробила цілий ряд законопроектів про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Чотири пакети документів, спрямованих на розв'язання важливих і невідкладних питань організації виборів, ми подали до Верховної Ради України уже в ході виборчої кампанії.

Слід зазначити, що Верховна Рада з розумінням поставилася до цих пропозицій, прийнявши ряд законів про внесення змін і доповнень до виборчого закону.

Таким чином нам вдалося вирішити питання з виготовлення виборчого бюлетеня для голосування по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу.

Хочете знати, яким мав бути розмір цього виборчого бюлетеня, якби ми чітко витримали вимоги першої редакції закону в цій частині? 2 метри 94 сантиметри. Уявляєте, як ви отримали б такий паперовий сувій і працювали з ним? Та його навіть надрукувати не змогли б — в Україні нема жодного поліграфічного підприємства з відповідним обладнанням.

На жаль, не всі наші пропозиції підтримала Верховна Рада. Згадаймо, що так і не було визначено механізм реалізації права висування кандидатів в одномандатних виборчих округах трудовими колективами і зборами громадян. І, зрештою, ця правова норма залишилася декларативною. Разом з тим прийняті парламентом зміни дали нам можливість забезпечити завершення виборчого процесу.

Поряд із виробленням пропозицій про внесення змін і доповнень до закону про вибори Центральна виборча комісія була змушена звернутися до Конституційного суду України з цілим рядом подань щодо потреби тлумачення окремих положень виборчого закону та інших законів, що безпосередньо стосувалися виборчого процесу. Зокрема, в одному ми просили Конституційний суд дати офіційне тлумачення положення Закону України «Про вибори народних депутатів України», яким визначалося, що кандидати в народні депутати України, котрі є державними службовцями, повинні звільнятися на період виборчої кампанії від виконання обов'язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки. Це спричинило неабиякий резонанс у засобах масової інформації. Основним суспільним подразником стала відома дискусія довкола того, чи є Прем'єр-міністр України і члени Кабінету міністрів України державними службовцями, а отже, чи повинні вони йти у відпустку.

У зв'язку з цим ми підготували ще одне звернення до Конституційного суду, в якому просили дати тлумачення відповідних положень Закону України «Про державну службу».

Приємно зазначити, що в рішенні Конституційного суду України від 26 лютого 1998 року у справі за конституційними поданнями народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про вибори народних депутатів України» підтвердилася наша позиція з цих питань. Цим рішенням Конституційний суд визнав неконституційним положення закону про звільнення кандидатів у народні депутати від виконання своїх обов'язків на період виборчої кампанії, встановивши, що це є їх правом, а не обов'язком.

Підсумовуючи все вищенаведене, вважаю за потрібне особливо підкреслити, що, якби ми вчасно не подали пропозицій до парламенту та запитів до Конституційного суду, виборча кампанія могла опинитися під загрозою зриву.

Глибоко переконаний у тому, що історія з виборчим законом буде добрим уроком для законодавців під час подальшого внесення змін до нього або прийняття нового закону.

V.

Слово «вперше», яке я вживав уже не раз, супроводжувало нашу роботу щокроку. Вперше було випущено кілька дуже потрібних посібників, фактично — справжніх незамінних помічників для членів окружних та дільничних виборчих комісій. Так, на замовлення ЦВК спільно з Фондом сприяння місцевому самоврядуванню України розробили й видрукували 36 тисяч примірників «Науково-практичного коментаря Закону України «Про вибори народних депутатів України». Його отримали всі окружні виборчі комісії. Коментар, у якому докладно роз'яснюється зміст статей нового виборчого закону, став майже настільною книгою для членів виборчих комісій.

Комісія підготувала методичні рекомендації «Деякі питання роботи окружних виборчих комісій щодо практичного застосування окремих положень Закону України «Про вибори народних депутатів України», методичні рекомендації для дільничних виборчих комісій «Про деякі питання практичного застосування дільничними виборчими комісіями окремих положень Закону України «Про вибори народних депутатів України», за безпосереднього фінансового й консультативного сприяння Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) — «Посібник для членів дільничних виборчих комісій по виборах народних депутатів України та виборах депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів 29 березня 1998 року», плакати на допомогу виборцям під час опрацювання виборчих бюлетенів.

Уся ця друкована продукція загальним тиражем близько 350 тисяч примірників здобула широке практичне застосування на місцях.

До речі, останній з названих мною посібників високо оцінили наші угорські колеги, більше того —використали нещодавно деякі його положення в ході організації своїх парламентських виборів.

Уперше на українських виборах використано електронне табло колективного відображення, завдяки якому можна було зримо стежити за ходом голосування в державі. Мені можуть закинути, що для сусідньої Росії це вже не новина. Але до вашого відома: Росія витратила для монтування такого табло два роки і близько мільйона доларів. А ми — чотири місяці і в десятки разів менші суми.

Уперше в Україні на виборах застосовували принципово нові скриньки для голосування — не з дерев'яних конструкцій, а з картону. За цю роботу взялися два вітчизняні підприємства, всього було виготовлено майже 420 тисяч таких скриньок. Зрозуміло, що вони відчутно легші і зручніші в користуванні, ніж дерев'яні. Але ще відчутніший фінансовий ефект —завдяки цим скринькам зекономлено десятки мільйонів гривень. Наших з вами бюджетних коштів.

VI.

Фінансування. Саме воно було чи не найважчим питанням виборчої кампанії. Особливо в контексті тієї економічної ситуації, в якій перебуває держава.

До сьогодні в суспільстві ще гуляють чутки і здогади про величезні суми, які начебто було надано на проведення виборчої кампанії.

Насправді сума, необхідна для проведення виборчої кампанії, народжувалась у важких муках. Остаточно Законом України «Про Державний бюджет України на 1998 рік» її було визначено в розмірі 248 мільйонів гривень. Завважте, ситуація ускладнювалася ще й тим, що Верховна Рада України прийняла постанову, в якій дала вказівку перерозподілити кошти, передбачені на проведення парламентської виборчої кампанії, також для проведення місцевих виборів. 52 мільйони 695 тисяч гривень — саме таку суму було вирішено надати.

Доки тривали перипетії довкола надання грошей — аж до кінця грудня 1997 року, виборча кампанія вже йшла повним ходом. Перші кошти на рахунок Центральної виборчої комісії на проведення виборчої кампанії почали надходити аж тільки 2 лютого 1998 року. До того часу Центральна виборча комісія організовувала все, власне кажучи, в борг. Багато керівників місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування пішли на те, щоб профінансувати окремі заходи обох виборчих кампаній під наші гарантії подальшого розрахунку. Тож сьогодні я хотів би висловити всім їм щиру подяку за розуміння і підтримку.

На сьогодні фінансування виборчої кампанії завершується.

Дуже хочу, щоб знали про це читачі й виборці: всі кошти Центральна виборча комісія витрачала досить раціонально й ефективно. Навіть ту зменшену проти наших розрахунків суму Центральній виборчій комісії вдалося заощадити. І дуже відчутно — близько 70 мільйонів гривень.

Що допомогло нам зберегти державні гроші? Найбільшої економії досягнуто в таких статтях кошторису, як заробітна плата кандидатам у депутати, орендна плата за приміщення для проведення зустрічей кандидатів у депутати з виборцями. Я вже казав про істотне здешевлення скриньок для голосування. Менше, ніж передбачалося початково, пішло видатків на створення сучасних інформаційних технологій обробки інформації про результати виборів, на проведення суб'єктами виборчого процесу передвиборної агітації.

Нам приємно усвідомлювати цей факт як громадянам своєї країни, як державним людям. Однак не буду твердити, що в усьому тільки наша заслуга. Тут далася взнаки й певна непродуманість під час створення закону. Адже чимало заходів, фінансування яких було передбачено з державного бюджету, на практиці залишилися нереалізованими. І це не завадило виборам. Тож, мабуть, законодавцям на майбутнє слід обов'язково подбати про те, щоб виборчий закон передбачав більш раціональні статті з використання державних коштів на проведення виборчої кампанії.

Як на мене, взагалі варто значно зменшити такі витрати з державної кишені. Більший тягар мають взяти на себе учасники виборчої боротьби. Час уже усвідомити, що велика політика не може бути дешевим задоволенням для майбутніх політиків та політичних сил.

VII.

Календар безупинно наближав нас до 29 березня. Громадянам України належало обрати парламент з представників 30 політичних партій і виборчих блоків, а також з більш як 4 тисяч кандидатів в одномандатних округах.

Передвиборна боротьба, зрозуміло, не йшла окремо в багатомандатному окрузі, а осібно — в одномандатних. Партії та блоки прагнули здобути максимальну прихильність виборців. Найбільше кандидатів висунули: Комуністична партія України — 224 особи, або 6,33 відсотка, Всеукраїнське об'єднання «Громада» — 223, або 6,3 відсотка, Народний рух України — 219, або 6,19 відсотка, виборчий блок «Партія Праці та Ліберальна Партія — Разом» — 210, або 5,93 відсотка, виборчий блок Соціалістичної партії та Селянської партії «За правду, за народ, за Україну!» — 199, або 5,62 відсотка. Читачі можуть зіставити ці дані з результатами виборів. Очевидно, що більшість лідерів марафону серед партій і блоків стали й переможцями.

День виборів — 29 березня 1998 року — був особливий для усіх нас. Попри всі прогнози скептиків, негативні пророцтва люди все-таки активно прийшли на виборчі дільниці. До списків виборців всього було внесено 37 540 092 виборці. А в голосуванні взяли участь 26 754 184 громадяни України, або 70,73 відсотка виборців.

Робота цього дня була для нас і святковою, і напруженою водночас. Кожні чотири години я повідомляв на прес-конференціях про хід голосування. Три телевізійні компанії — Національне телебачення, студія «1+1» та СТБ, чотири програми радіо виходили у прямий ефір через кожні годину-півтори. Після закриття виборчих дільниць ми провели ще три нічні прес-конференції і три — наступного дня.

Та найскладніше чекало нас попереду: визначення результатів виборів. А от їх ми чекали набагато довше, ніж передбачалося. Ви про це знаєте, бо факт не міг залишитися непоміченим.

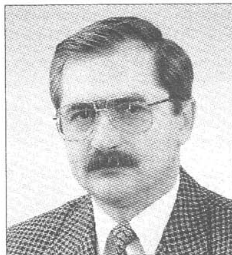
Своїми попередніми постановами Центральна виборча комісія чітко регламентувала порядок і час надходження і попередніх повідомлень, і остаточних протоколів про результати виборів. Але через цілу низку об'єктивних та, на жаль, і суб'єктивних причин окружні виборчі комісії почали затягувати процес надходження повідомлень і протоколів.

(Закінчення у наступному номері).

ПРО ЩО СУРМЛЯТЬ ГІГАНТИ?

Українська металургія як індикатор курсу реформ

***УЖЕ ДАВНО** ніхто не вірить у запевнення щодо стабілізації економіки, котра, як хотілося б, відбудеться сама собою і тільки через те, що всі працюватимуть. Фінансовий стан більшості підприємств галузей промисловості сягнув критичної позначки. Зростає число збиткових підприємств, зокрема металургійних. Сама лише рентабельність товарної продукції знизилася протягом останніх семи років з +16,3 (1991 р.) до -1,72% (1997). Навіть елементарний аналіз свідчить, що треба вносити відчутні корективи до економічного курсу держави. Судіть самі. Ось-ось зупиниться збиткова металургійна галузь. Уявити таке ще зовсім недавно було неможливо, оскільки саме металургію традиційно вважали пріоритетом України.*

НИНІ вона потерпає від недостатності, а точніше —цілковитої відсутності оборотних коштів. І хоча весь світ живе коштом кредитів, в наших умовах це обертається якоюсь середньовічною борговою ямою. На багатьох заводах сума виплати самих лише відсотків по минулих кредитах перевищує величину вимушено отримуваних нових кредитів. Типовою стає ситуація, за якої у відповідь на чергове прохання про нові позички підприємства чують: "Який новий кредит, якщо ви старі не повернули?" У свою чергу виробничники переконують банкірів: "Та як же ми вам старий кредит повернемо, якщо нового не одержимо?"

Лавина неплатежів поставила підприємства галузі в розряд великих або безнадійних боржників. Кредити повертають банкам у вигляді товарів на складі, а банкіри вдаються до не властиві їм діяльності — створюють маркетингові відділи для продажу металургійної продукції.

Паралельно з цим на металургійних заводах знайшли частковий вихід із становища, яке створилося, —бартер і взаємозалік. Однак бартер — лише тимчасовий порятунок у такій ситуації, коли практично неможливе відтворення основних фондів, а їх оновлення вимагає кількох мільярдів доларів на рік. Така сума набагато перевищує балансовий прибуток української металургії. При цьому якщо раніше не вистачало коштів на розвиток і розширення виробництва, потім — на просте підтримання у працездатному стані основних фондів, забезпечення їх сировиною та енергоносіями, то тепер підприємствам не вистачає «живих» грошей навіть на виплату зарплати персоналу. Як результат — загальне зростання соціальної напруженості.

Можна лише уявити собі, що буде в країні, якщо до вже традиційно активних шахтарів приєднаються металурги, а їх значно більше, аніж гірників!

Прецедент уже маємо — березневі події на Новомосковському трубному можна вважати прелюдією до серйозніших потрясінь.

То що саме сталося з велетенським господарчим комплексом, який протягом довгих років розвивався, по суті, на самодостатній основі? Галузь була практично повністю забезпечена власною українською сировиною, енергією, паливом, працювала за внутрішніми цінами, що нормально склалися на той час, не мала труднощів із збутом продукції. Протягом років формувався кадровий склад кваліфікованих робітників, фахівців середньої ланки, науковців, керівників різного рівня. Українська металургія не тільки забезпечувала своє розширене відтворення, а й була донором для інших галузей. І от — провал. Гордість республіки, основа багатьох регіональних бюджетів опинилася у такому жалюгідному стані. Чому?

Посилання на відставання української металургії від передового зарубіжного рівня за технологіями та якістю виробленої продукції справедливі лише до певної міри. Наші заводи сертифікуються, у тому числі й на Заході, на продукцію українського виробництва особливих нарікань нема. Щоправда, інколи продукцію для експорту вибирають із загальної маси «вручну», та це вже наслідок, а не першопричина руйнації. Йдеться про прискорення оновлення техніки й технологій, скорочення витрат виробництва, загальне поліпшення якості.

З усього багатоманіття хаотичних, конвульсивних і суперечливих дій з реформування вітчизняної економіки особливу увагу, на нашу думку, слід приділити трьом напрямам, ігнорування яких або непрофесіоналізм у їх реалізації особливо позначилися на українській металургії — **це приватизація, лібералізація і структурна перебудова.**

БУЛО найбільшою помилкою гадати, що, **одержавши «господаря»** (власника), виробництво негайно почне ефективно розвиватися. Звичайно, важливість такого чинника заперечувати не можна — світова історія це вже довела. Однак користь від приватизації буває лише в тому випадку, якщо це суто економічний захід, який має на меті фінансове оздоровлення об'єкта, що приватизується. А у нас у процесі приватизації, надто ж макрооб'єктів, завжди більше політики. То рапортуємо про перебіг справ західним фінансовим організаціям, то влаштовуємо внутрішні розборки з політичними супротивниками (шляхом приватизації або її анулювання).

Досвід ряду європейських країн, таких як Австрія, Франція, Фінляндія, свідчить про тенденцію залишати за державою контрольний пакет акцій металургійних підприємств. А приватизація «по-українському» характеризується фактичним відходом від державного керівництва цим процесом. Відсутність фондової біржі (а ті біржі, які існують сьогодні, інакше як «первіснообщинними», і назвати не можна), котирування акцій (а не пародії на котирування або безсоромну і примітивну точкову спекуляцію), справді незалежних оцінкових підприємств призвело до початкової оцінки фондів великих заводів за ціною двох—трьох тролейбусів. Потім, навздогін, проводили переіндексацію і збільшення вартості. А спочатку, розтринькавши все, що створювалося десятиліттями і давало чималий прибуток, українська держава залишилася з порожньою скарбницею, акції трудових колективів масово скуплено, вони стали предметом фінансових спекуляцій, стратегічні інвестори в галузі так і не з'явилися.

Більшість нових власників дивляться на приватизовані підприємства з позицій тимчасової кон'юнктури. Мрії про гуску, що несе золоті яйця, бентежить серця. При цьому пакети акцій металургійних підприємств активно відпливають за кордон. І я не впевнений, що в цьому випадку не йдеться про скуповування з метою знищення вітчизняної галузі. Останні події у трубній промисловості дозволяють говорити, що намітилася тенденція до руйнування українських трубних підприємств на догоду західним конкурентам.

Що можна вдіяти у ситуації, яка склалася? **На загальнодержавному рівні визначити окремий підхід до ефективних і неефективних власників. Економічними заходами сприяти прямим інвестиціям. На виконавчому рівні Фонд державного майна зобов'язаний у судовому порядку порушити позови про розторгнення угод у всіх тих випадках, коли покупці не виконували інвестиційні договори.** Цілковито спекулянтів цим не усунути, та тимчасовців на порядок поменшає. **А на законодавчому рівні треба передбачити право повернення власності державі в тому випадку, коли її власник завдає економічних збитків країні.** Єдине, що тривожить, то це можливість одержання політичними супротивниками потужного економічного дрючка для вибивання землі з-під ніг опозиціонерів. Однак — на все є суд, а він не тільки «найгуманніший», а й, хочеться вірити, справедливий.

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ — то не стихія і не хаос, а регламентована свобода дій суб'єктів ринку за певними правилами, які містять цілу систему стримувань і противаг.

Припинення регулювання цін на енергоносії призвело до того, що ціна енергії сягнула світового рівня, навіть перевищила його, зробивши більшість видів продукції збитковими і неконкурентоспроможними. Затрати на електроенергію, паливо і транспорт вже сьогодні становлять більше половини загальних затрат. Повсюдно прийнята практика тиску на металургійні підприємства з метою нав'язати продавця енергоносіїв без урахування економічної доцільності і думки самого підприємства.

Структурна перебудова невіддільна від лібералізації і передбачає, передусім, заміну застарілих виробництв високотехнологічними, а також — розширення асортименту продукції з високими якісними показниками. Та у вітчизняному варіанті реструктуризація підприємств обмежується простим згортанням окремих виробництв, що їх хтось назвав нерентабельними, хоча об'єктивно умови в державі не дозволяють зробити ці виробництва прибутковими.

Стихійність нашого господарювання суперечить новітній світовій практиці. Ми беремо від «капіталістів» найгірше. А вони розгледіли і взяли на озброєння від нас найпрогресивніше — **механізми державного регулювання.** Про шкідливість стихійності слід раз у раз нагадувати нашим псевдореформаторам. Та влада не опанувала ефективні методи регулювання ринку. Того, як нав'язати заводові чергового газового трейдера —навчилася, а цього — ні. Це — складніше. Держава раз у раз втручається в економіку там, де цього не можна робити, а там, де треба — перебуває у злочинній бездіяльності. От і втрачають металургійні підприємства ринки збуту в Європі та СНД.

До того ж, уряд не бере до уваги особливості металургії. Такі, як багатоцикловий і тривалий процес виробництва, тривалий інвестиційний (7—10 років) період, велику транспортну складову у витратах виробництва. Єдине, що засвоїли, то це високу енергоємність цього виробництва.

І ВСЕ-ТАКИ країні **потрібно піднести роль держави у питаннях ціноутворення.** Але без диктату, і зовсім в іншому плані. Конкурентоспроможність українського металу завжди грунтувалася на порівняно недорогих енергоносіях. Роздування цін на цей товар надто болісно вдарило по металургії як найбільш енергоємній галузі, а до самих енергетиків повернулося у вигляді неплатежів. Бартерні схеми розрахунків не рятують. Це — середньовіччя з його натуральним господарством.

Нашим державцям давно час затямити, що світовий рівень цін існує лише в галузі зовнішньоекономічної діяльності і жодна країна у внутрішньому обігу їх не дотримується, якщо це на шкоду вітчизняним виробникам. Уряд має негайно й рішуче припинити пограбування, покласти край ціновій вакханалії і особливо діяльності паразитичних посередницьких структур, які засіли в регіонах. Адже, багаторазово розкручуючи ціни, вони нічого не виробляють і на надають жодних послуг!

За такої ситуації вища влада в країні повинна поповнити оборотні кошти підприємств шляхом довгострокових прямих угод між енерговиробниками і енергоспоживачами. **І якщо це не відбувається, то треба вже назвати речі власними іменами і показати всім, хто конкретно і за які гроші приводить до створення такої ситуації, за якої вітчизняну металургію не порятує жодна реанімаційна бригада чергових західних порадників.** Запитати б отих добродіїв: «Ну, розвалите? Далі хто ваш газ споживатиме? Населення? Таж йому вже давно нема чим платити! І також завдяки вам!»

ДЕРЖАВА сприяла вилученню коштів з виробничої сфери і зосередженню їх у банках та інших фінансових структурах. Міністерство фінансів повинно опанувати контроль і регулювання фінансових потоків за допомогою відсоткових ставок, наближених до світової практики. Гроші, спрямовувані на поповнення оборотних коштів за рахунок прибутку, не повинні бути об'єктом оподаткування.

Нагромаджені суми неплатежів треба провести через взаємозалік, а «безнадійну» частину, що залишилася, — відстрочити на тривалий період або реструктуризувати.

Б'є по металургії також повторне оподаткування ПДВ проміжного продукту, величезна кількість податків і зборів, а також відсутність граничної ставки суми податкових стягнень. Особливо болісно відчувають це на собі підприємства гірничорудної галузі, що може призвести до втрати сировинної бази української металургії. Що тоді? Руду в Польщі купуватимемо, як томатний сік? І це у країні, котра восени була завалена гнилими помідорами!

Уряд має переглянути своє ставлення до питання експорту металів. Шлях до розв'язання експортних проблем веде через злиття Міністерства промислової політики і Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі в єдине Міністерство для координації виробництва і реалізації продукції. Аби створене Міністерство промисловості і торгівлі не перетворилося на Міністерство торгівлі промисловістю — у нас всього можна чекати.

У всіх країнах експорт і захист власного ринку мають особливе сприяння і підтримку з боку уряду. А Україна й досі не має програмних документів, що стосуються антидемпінгових процесів і розслідувань, а також підтримки українських виробників-експортерів політичними засобами. Нині це набуває особливої ваги з огляду на скоординовану кампанію з придушення українських конкурентів на світовому ринку металів, яку намічено провести в ряді країн. Лише вжиття потужних захисних заходів врятує підприємства галузі від зруйнування.

Металургія потребує інвестицій, причому у великих розмірах, але без силового втручання держави в інвестиційний процес галузь уже в найближчі кілька років деградує остаточно. А солідні інвестори зможуть прийти лише за наявності політичної та економічної стабільності в країні.

Звичайно, без диму численних труб заводів Придніпров'я, Приазов'я, Донецька і Луганська повітря стане чистіше. Та навряд чи від того всім нам стане легше.

Сергій ЧУКМАСОВ,
народний депутат України.

«Південь-98»: не відпочинок, а навчання

До прибуття міністрів оборони України – Олександра Кузьмука та Молдови — Валеріу Пасат на місце «військових дій» багатонаціональна бригада силами двох рот «приборкала» банду екстремістів, яка намагалася скинути лідерів «зелених».

Ні, це не сценарій детективу, а легенда спільних україно-молдовських навчань «Південь-98», які відбувалися на полігоні в Широкому Лані, в Миколаївській області. Щоправда, приїзд міністрів на розбір навчань був справжнім. Вони дали високу оцінку виучці вояків з рот капітанів Георгія Дулапа (Молдова) і Вадима Нечипоренка (Україна).

Олександр Кузьмук навіть продемонстрував влучність у стрільбі з автомата по мішенях. Вояки двох держав виставили нашому міністрові високий бал. Він, у свою чергу, похвалив їх за відмінну виучку, вміння діяти в екстремальних ситуаціях, котрі виникають у ході навчань. А потім був смачний спільний обід для вояків та генералів двох країн.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Фото Олександра КРЕМКА.

Хроніка. Факти. Події

Страсбург

Про торгівлю живим товаром

Учора в палаці Ради Європи почалися міжнародні слухання з проблеми торгівлі людьми з метою їх сексуальної експлуатації. Доповідачем від України запрошено Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Ніну Карпачову. Вона автор першого на пострадянському просторі недавно запровадженого закону про кримінальну відповідальність за торгівлю людьми.

Пхеньян

Найдостойнішого — до парламенту

Багатотисячний мітинг і масова вистава артистів відбулися в Пхеньяні минулої неділі. Їх було присвячено висуненню керівника КНДР Кім Чен Іра кандидатом до Верховних народних зборів (парламенту) республіки. Таке рішення ухвалили учасники зборів виборців дільниці 666.

Делі

Третій зайвий

Індія зацікавлена в переговорах з Ісламабадом по Кашміру, бо має намір повернути собі «окуповану Пакистаном частину кашмірської території», заявив головний секретар канцелярії прем'єр-міністра Індії Браджеш Мішра. Проте не слід очікувати якогось просування в питанні про Кашмір доти, поки Ісламабад наполягає на участі третьої сторони в індійсько-пакистанських переговорах.

Токіо

Немає впевненості

Упевненість японського бізнесу в своїх силах упала до найнижчого рівня за останні 4 роки, показало опитування центрального банку країни. Цей документ традиційно вважають найважливішим «барометром» кон'юнктури в країні, і він має великий вплив на ринки.

Джакарта

Інтеграція по-індонезійському

Протестами та демонстраціями з вимогами референдуму й незалежності зустрічають на Східному Тіморі делегацію Західноєвропейського союзу. У її завдання входить «збір інформації та оцінка ситуації на цій території». Минулими вихідними сталися окремі сутички прибічників і противників інтеграції. Східний Тімор, колишню португальську колонію, було анексовано Індонезією 1976 року після введення туди в грудні 1975-го індонезійських військ у розпал громадянської війни. Акт «інтеграції» досі не визнано з боку ООН, яка продовжує розглядати Східний Тімор як частину території Португалії.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Партнерство на основі суперництва

Характеристики на кшталт «вдалий» чи «невдалий» не підходять до нинішнього візиту президента Сполучених Штатів Білла Клінтона в Китай. Цей саміт, безперечно, увійде в історію. І то найголовніше.

США і КНР: суперники і партнери водночас. Світовий лідер і держава, що тільки прагне посісти «належне їй місце у світі» (тобто перше). Америка, економіка якої нині на вершині, та Китай, що переживає серйозні труднощі, хоча донедавна Світовий банк пророкував: 2020 року його економіка перетвориться в «найбільшу економіку світу» з небаченими оборотами.

Чого прагнуть від американо-китайських відносин Білий Дім та конгрес США (їхні підходи не завжди збігаються)? Насамперед, політичної стабільності. Попри те, що Китай завжди жив за законами та традиціями, малозрозумілими західним демократіям, цю країну називають «островом стабільності» в неспокійній Азії. Парадокс, але сусідня Індія з демократичним устроєм і без особливих зазіхань на світове лідерство, нині значно загрозливіша, ніж Китай.

Щоправда, після серії ядерних випробувань в Азії, Пекін робив натяки, що включиться в гонку озброєнь. Але Вашингтон нині намагається переконати китайських лідерів, що ліпше облишити ці небезпечні ігри. Америці, швидше навпаки, потрібна допомога Китаю в приборканні Індії та Пакистану.

Схоже, КНР — це той партнер США, вчинок якого можна побоюватися, але й на розважливість теж можна розраховувати. Певно, саме тому Білий Дім не лякає зростання патріотичних почуттів китайців, їхнє прагнення «зібрати землі» (Гонконг, Тайвань, Макао). І ідея «жовтої східної загрози», яку передрікав Нострадамус і яка була популярна кілька десятиріч тому, нині вже не актуальна в Америці.

Хоча США все ще турбують внутрішні проблеми КНР. Насамперед, елементи азіатського тоталітаризму, які проявилися і в придушенні студентського бунту на площі Тяньаньмень, і в запровадженні смертної кари за дрібні злочини, і в жорсткій політиці щодо Тибету. З усіх цих питань Президент США Білл Клінтон та Голова КНР Цзян Цземінь вже подискутували в прямому ефірі. Звісно, обговорення проблем у присутності всього світу навряд чи сприяє пошукам компромісів, але такі дебати мають іншу цінність: Китай продемонстрував значну відкритість, якої навіть Захід від нього не очікував.

Інший складний аспект саміту — економічні відносини двох держав. Ситуація така: у торгівлі зі США Китай має позитивне сальдо в 50 мільярдів доларів. Вашингтон різко критикує Пекін за те, що той не дає американським бізнесменам «розвернутися» в КНР. Зрозуміло, що за допомогою політиків підприємці США хочуть посісти місця на азіатському ринку, які почали вивільнятися внаслідок кризи в регіоні. Китай, певно, буде змушений піти назустріч пропозиціям Білла Клінтона. А східній країні, у свою чергу, потрібно, щоб США оголосили про довгостроковий режим найбільшого сприяння в торгівлі з КНР. Саме цей режим надає безмежні можливості викидати дешеві китайські товари на американські прилавки. Та, на жаль, досі рішення про встановлення такого режиму затверджувалося конгресом США що року, і не було гарантії, чи одного прекрасного дня конгресмени не відмовлять Пекіну. Отже, Китай прагне впевненості в майбутньому, вимагаючи встановлення режиму найбільшого сприяння в торгівлі на тривалий термін.

Крім того, Пекіну потрібна підтримка Вашингтона у Всесвітній торговій організації, куди КНР хоче вступити на пільгових умовах. І нарешті, США могли б допомогти величкій країні подолати кризу в економіці, як вони допомагають це зробити Японії.

Тож як не крути, а на певні поступки в економічній, та й у політичній галузях Пекін піде. Наскільки вони будуть принциповими, стане видно з результатів візиту. А поки поїздка Білла Клінтона широкими китайськими просторами триває. Учора, як повідомляє ІТАР-ТАКС, підписано сім двосторонніх економічних угод на загальну суму 2,1 мільярда доларів.

Надія БЕДРИЧУК.

До виборів — нова партія

НЕЧУВАНИЙ успіх в Австралії створеної всього рік тому правої партії «Єдина нація» надихнув її однодумців у сусідній Новій Зеландії. Президент новоявленої партії «Новозеландська ліга відповідальності» Джон Леман заявив, що його організація готова включитися в політичну боротьбу на наступних парламентських виборах у країні.

Лідер австралійської «Єдиної нації» депутат федерального парламенту Пауліна Хенсон збирається скоро відвідати Нову Зеландію на запрошення ліги. За словами Джона Лемана, партії Пауліни Леман пощастило домогтися успіху на виборах у штаті Квінсленд, де за неї проголосувало майже 25 відсотків виборців, тому що вона потрапила «в струмінь» помислів мешканців штату. «Люди стають тіснішими в ставленні до нашої філософії», — підкреслив він.

За повідомленням агентства НЗПА, лігу було створено не як модель чи навіть «клон» з «Єдиної нації» з наголосом на встановлення «порядку», що передбачає депортацію іммігрантів, котрі порушують законність у Новій Зеландії. Пауліна Хенсон домагається у своїй країні запровадження смертної кари, надання дешевих кредитів фермерам, скорочення фондів аборигенам і відмови у визнанні за ними права на землю. «Єдина нація» також збирається звести до нуля рівень імміграції, підвищити митні тарифи і скоротити імпорт, ризикуючи підірвати міжнародні позиції Австралії.

Ліпше, коли журналісти керовані?

ВЕЛИКІ газети можуть зробити з політичного діяча героя, але можуть водночас і розтоптати його — така ремарка містилася у виступі Першого голови парламенту Австрії Хайнца Фішера на заключному засіданні Конференції голів європейських парламентських асамблей.

Хайнц Фішер, виступивши раніше на відкритті форуму, що зібрав керівників майже 40 парламентів Європи та низки авторитетних європейських міжнародних організацій, з основною доповіддю «Завдання національних парламентів у демократичній Європі, що розширяється», привернув сьогодні увагу до актуальної проблеми про роль і місце ЗМІ в роботі найвищих законодавчих органів влади, про те, наскільки точно й об'єктивно газети, радіо і телебачення інформують населення своїх країн про діяльність народних обранців.

Іноді виникає ситуація, коли головний редактор газети не підзвітний нікому, хоча очолюваний ним орган друку завдає моральної шкоди депутатові. «А якщо у того ж депутата вкрадуть яких-небудь 50 грошей, то крадія суворо покарають». Часто трапляється так, що виборці й зовсім не уявляють собі, чим же займаються за парламентськими стінами їхні обранці, бо газети, радіо й телебачення не приділяють належної уваги буденній, рутинній, але виключно важливій роботі депутатів.

«Ні, — негайно застеріг Х. Фішер. — Засоби масової інформації мають бути вільні, у цьому — основа будь-якого демократичного суспільства». Але водночас потрібне законодавство, яке б ураховувало можливості ЗМІ в нових умовах та їх вплив на політиків.

«Ось іще один приклад, — сказав Х. Фішер. — Ваше інтерв'ю виходить в ефір зарані. Воно ще не опубліковано, а його вже коментують, воно вже стає фактором політичного життя». Навів глава австрійського парламенту і приклад того, як телебачення впливає на виступи депутатів, примушує їх бути максимально відмобілізованими у разі, якщо ведеться пряма трансляція з зали засідань.

«Одне слово, — резюмував Х. Фішер, — необхідне, очевидно, нове законодавство про взаємодію парламентської влади та ЗМІ. Тим паче, що з'явилися принципово нові електронні засоби масової інформації й така постановка питання виправдана».

На форумі в Стокгольмі питання про роль ЗМІ в нинішньому житті країн Старого Світу та його міжнародних інститутів постало й у виступах інших учасників. А це підкреслює актуальність порушених проблем тематики, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Заможно жити не забороних

ЖУРНАЛ «Впрост» опублікував список 100 «героїв капіталістичної праці» — найбагатших людей Польщі.

Його очолив Олександер Гудзоватий, чия фірма «Бартімпекс» належить також його синові Томашу та дружині Гражині. Сімейство має, окрім іншого, акції і свою частку ще як мінімум у п'яти великих акціонерних товариствах. Доходи Гудзоватих від бізнесу становили минулого року майже 3 млрд. злотих (близько 800 млн. доларів), а чистий прибуток оцінюють приблизно в 100 млн. доларів.

У першій десятці найбагатших поляків: Ян Кульчик — головний акціонер пивзаводу «Лех» та імпортер західних автомобілів, Марек Профус — торговець зброєю, нафтою, продовольством, фармацевтичними препаратами та медичним обладнанням, Казімєж Грабек — «желатиновий король» Польщі. Відомий у минулому автогонщик Собеслав Засада разом із сім'єю володіє автосалонами, меблевими фабриками, акціями великих інвестиційних компаній, будує автостради. Збігнев Нємчик монополізував сферу електроніки, а Зигмунт Солож має приватну телекомпанію «Полсат». На 11-му місці серед товстосумів жінка — Анна Поднесінська, котра разом із чоловіком та дітьми торгує чоловічим одягом, продовольчими делікатесами, працює на ринку нерухомості.

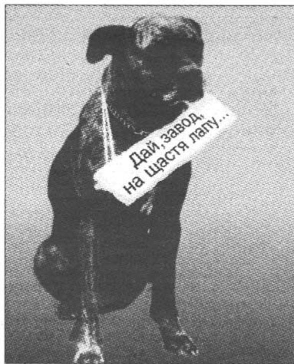
Армен ХАНБАБЯН, «Голос України» (з Єревана)

Ділові люди зацікавлені

У ЄРЕВАНІ відбувся перший вірмено-український бізнес-форум. Зустріч ділових людей проведено з ініціативи союзів промисловців та підприємців обох держав за підтримки офіційної влади.

На думку міністра промисловості й торгівлі Вірменії Гарніка Нанагоряна, Україна є одним із пріоритетних партнерів для Єревана в галузі економіки та торгівлі, й успішне співробітництво може розвиватися також в автомобільній, хімічній, моторобудівній та легкій промисловості. А за словами голови Союзу промисловців і підприємців Вірменії Арама Варданяна, є ідея створити в Єревані базовий центр української металургійної продукції.

Для серйозних надій, які бізнесмени обох держав пов'язують із форумом у Єревані, є предметні підстави. Як повідомив посол України у Вірменії Олександр Божко, незважаючи на всі проблеми та складності в економіці наших країн, що переживають перехідний період, обсяги взаємної торгівлі мають постійну тенденцію до зростання і лише за минулий рік збільшилися на 17 відсотків. Уже це свідчить про перспективність співробітництва і очевидну зацікавленість ділових людей. До речі, українське посольство у Вірменії не тільки зробило відчутний внесок у підготовку бізнес-форуму, але й стало організатором створення двосторонньої міжурядової комісії з питань економічного співробітництва. І вже восени нинішнього року ця комісія має розпочати свою роботу.

Дай, завод, на щастя лапу...

ДОНЕДАВНА притулком безпородному Шарику слугувала територія дитсадка. Прогодуватися самому на старості літ дедалі важче. Проте жодне з цих сильних і здорових двоногих створінь, на яких Шарик спрямовував благально-запобігливий погляд, не поспішало пускати на поріг.

Граціозна блакитна догиня Діна, незважаючи на благородне походження, теж натерпілася лиха: одного дня господарі викинули її на вулицю і зникли в невідомому напрямку.

Біма підібрали на звалищі, де той кульгав з перебитою лапкою: відкритий перелом. Ще біля однієї хворої собаки — Ельзи — клопоталися днями і ночами, поки не виходили. Ельза в боргу не залишилася, принісши п'ятьох чудових цуценят.

Це не розповідь про ветеринарну клініку. І навіть не про будні притулку для бездомних тварин. Рятувальником для названих та ще вісімдесяти колег по нещастю став... Ясинуватський машинобудівний завод.

Перших обділених долею тварин на заводській території розмістили декілька років тому. Розповідають, що ідея спала на думку генеральному директорові Віктору Трубчаніну після того, як кількість чотириногих друзів, для яких він щодня приносив з дому «тормозок», щодня почала збільшуватися. Місцеві собаки, що відчайдушно боролися за виживання і звикли до знущань випадкових людей, безпомилково відчули: тут не образять.

Мультфільмівське «собака буває кусачою тільки від життя собачого» справджується на всі сто відсотків. Втім, собаче життя по-ясинуватськи — це окрема будка чи вольєр, дворазове (для цуценят — триразове) харчування, прогулянки за графіком, регулярні ветеринарні огляди і щеплення.

Випереджаючи можливі запитання, скажу одразу: самі робітники цього заводу отримують гроші двічі на місяць — 10-го і 25-го числа. Всупереч загальновідомому «ситий голодного не розуміє» саме на благополучному підприємстві виявили співчуття до братів менших.

Пайку свою підопічні відпрацьовують чесно, допомагаючи ночами патрулювати. За словами начальника охорони Анатолія Дрегваля, чутка про вірних і непідкупних сторожів стійко відбиває у чужаків охоту потикатися вночі через паркан.

Сюди потрапляють хворі, безнадійні та приречені на вмирання. З подивом відзначаю, що жорстокість до чотириногих друзів властива не тільки біднякам. Серед мешканців притулку є дуже породисті, чиї цуценята на ринку коштують 50—150 доларів. І схоже, не злидні змусили кинути напризволяще вчорашніх членів сім'ї.

Собакам тут відведено не тільки спеціальну територію з вольєрами, кухнею і майданчиком для вигулу. Деякі будки з дбайливо написаними іменами господарів розташувалися прямо на зелених газонах між цехами. Зелених настільки, що присутність поруч важкого виробництва здається неймовірною. Самі робітники, щодня спілкуючись з четвероногими друзями, стверджують: таке сусідство пробуджує в людині найкращі почуття. Чи не тому в цехах заводу не натрапила на метушню, крик і неодмінні скарги на нестерпне життя?

— До ласки собака звикає дуже швидко, — ділиться спостереженнями кінолог Ольга Ільїна. — Буває, приведуть новенького, нагодуєш його, поговориш лагідно — і він до себе допускає. І ще одна риса, яка в людей трапляється дуже рідко: собака не зрадить.

Окрім своїх підопічних, машинобудівники щодня підгодовують «безпритульників» за воротами заводу і в найближчому мікрорайоні. Продукти постачає сусіднє колективне сільгосппідприємство. Раніше б його назвали підшефним, а тепер це — рівноправний партнер.

Відвідувачів у кабінеті директора вітає розумна й віддана Лайма. Піднявши голову для ввічливого знайомства, за хвилину вона з почуттям власної гідності влягається біля робочого столу господаря. Репутація людини, яку знає кожна собака (в буквальному розумінні), — заслужене визнання. На пожвавленій трасі Віктора Івановича неодмінно зустрічає один і той самий дворняга, який за кількасот метрів упізнає звук знайомого двигуна. Можна розчулитися. А можна пошкодувати, що такі відносини між братами старшими і меншими досі скоріше рідкісний виняток, ніж правило: ти і я — однієї крові...

Ліна КУЩ

Донецька область.

Рідній землі наша любов

ГРОМАДСЬКІСТЬ Галичини відзначає 100-річчя від дня народження Євгена Храпливого — професора, доктора економіки сільського господарства, ідеолога, теоретика і практика європейського модерного кооперативного сільського господарства на західноукраїнських землях.

Лихоліття першої світової війни закинули родину Храпливих до Австрії. Здобувши освіту у Віденській Високій Земельній Академії, молодий інженер-агроном повертається у рідний край, починає працювати у системі галицьких молочарських кооперативів. У роки, коли радянська влада проводила жорстокі експерименти над селянством Східної України, Євген Храпливий очолює товариство «Сільський господар», грунтовно вивчає досвід сільського господарства Данії, Чехії, Австрії, Німеччини, створює у вкрай несприятливих умовах міжвоєнної Польщі власну надійну й ефективну систему захисту соціально-економічних і духовно-культурних інтересів українського селянства на взірець передових країн Європи. Українські господарі тягнулися до Європи, і завдяки добре організованій системі самопідготовки (хліборобський вишкіл молоді), яка давала фахову освіту і привчала до кооперативної співпраці, 1938 року товариство «Сільський господар» нараховувало близько 160 тисяч членів.

Євген Храпливий — автор численних наукових праць з історії і економіки сільського господарства, досягнень суспільної агрономії. Однак радянська влада курс на Європу не сприйняла. У грудні 1939 року в газеті «Известия» було опубліковано статтю «Стрелка переведена», що звинуватила Є. Храпливого у злочинах проти українського народу...

Багатогранна спадщина видатного вченого — це скарбниця виважених, актуальних і нині механізмів розв'язання господарських, соціальних і духовних проблем нашого селянства. Настав час повернути українському народові знищену і все ж невмирущу ідею кооперативного руху.

Федір КОВАЛЬ,
голова Львівського товариства «Український кооперативний рух».

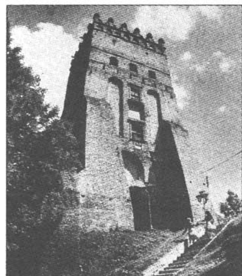
Скільки років Луцьку?

ДИВНЕ ЗАПИТАННЯ, правда? В історичних працях нашого часу зафіксовано: перша писемна згадка в Іпатіївському літописі про Луцьк датована 1085 роком. Тодішній волинський князь Ярослав Ізяславович виступив з військами, щоб захопити престол київського князя, але зазнав поразки. Він покинув Волинь, залишивши в Луцьку матір і військову дружину. Отже, літописний звід свідчить, що місто Луцьк уже існувало. Не залишив же князь свою матір у чистому полі...

Знавець історії Луцька, кандидат архітектури, дійсний член Українського комітету ІСОМОЄ Богдан Колосок вважає, що дослідники не звертають уваги на літературу сусідніх країн, зокрема Польщі, в якій історичні події з участю міста Луцька описуються з самого початку другого тисячоліття. «Ще польський історик XV століття Ян Длугош вказував на будівництво луцького замку близько 1000-го року київським князем Володимиром Святославовичем, — пише Богдан Колосок в одній із своїх статей про Луцьк. — У виданій 1582 року «Хроніці польській, литовській, жмудській і всієї Русі» Матвій Стрийковський починає згадувати Луцьк з 1008 року, підтверджуючи цим обгрунтованість твердження Яна Длугоша про існування в Луцьку замку близько 1000-го року».

Варто послатися й на інші історичні джерела та праці — багато радянських істориків чомусь не брали їх до уваги. Наприклад, історик кінця вісімнадцятого століття Адам Нарушкевич пов'язував походження Луцька з дулібськими племенами, які змінили з часом свою назву на лучан. Вони, на його думку, мали це місто за столицю. Вчені А. Войнич та М. Орлов свого часу писали, що, згідно з легендами, Луцьк виник водночас із Києвом, а саме — в VII столітті, і був заснований вождем дулібів Лукою. Звідси, мовляв, і пішла назва міста.

Є ще одне історичне джерело, варте уваги. Історія племені лучан бере свій початок від праці «Про управління імперією» візантійського імператора Константина VII Багрянородного, написаної нам 952 року. У ній автор називає серед інших слов'янських племен плем'я, яке вчені, починаючи з Яна Длугоша, інтерпретують як лучан.

Посилаючись на різні історичні джерела, нові археологічні дослідження, що проводилися останніми роками в старовинній частині міста, Богдан Колосок висловлює сумнів щодо заснування Луцька в 1085 році. Польські писемні джерела називають точнішу дату заснування міста, ніж ту, яка існувала офіційно до нинішніх днів, — це 698 рік. Отож нинішнього року мешканці Луцька можуть святкувати 1300-річчя свого міста...

І все-таки: скільки ж років Луцьку?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Фото Василія БЄЛОВА.

Фейлетон

«Вам потрібен панцитрат!»

(Рішення комітету з премій у галузі реклами)

Комітет, який ознайомився з усіма рекламними шедеврами, визнав найяскравішим та найоригінальнішим радіоролик «Вам потрібен панцитрат!», що неодноразово протягом дня звучав на першому українському радіоканалі. Особливо відзначено такі його чудові якості, як інтернаціоналізм (хворий звертається до лікаря російською мовою, а той відповідає йому українською), оригінальність форми (хворий звертається до лікаря прозою у дусі критичного реалізму: «Доктор, у меня болит живот! Видно, я чем-то объелся...», а лікар-професіонал, як представник інтелігенції і деякою мірою психотерапевт, щоб підбадьорити ненажеру, відповідає йому піснею у дусі по-народному дотепної частушки: «Вам потрібен панцитрат, панцитрат, панцитрат... Панцитрат — життю я рад: будеш жрати ти!»). При цьому лікар-оригінал привертає увагу слухачів як хвацькою фамільярністю, що з'являється після делікатного звертання («Вам потрібен панцитрат!») одразу ж на другій фразі («будеш жрати ти!), так і оригінальністю фонетичного звучання цієї другої фрази, яка дає змогу у разі багаторазового прослуховування вловлювати не один, а два варіанти: «будеш жрати ти!» і «будеш радий ти!». Розрахунок тут уміло побудовано на тому, що увагу переважної більшості слухачів буде, звичайно, приперчено смачнішим словом «жрати».

Тонкий смак авторів заслуговує на окрему розмову. Річ у тім, що у первісному варіанті нещасний ненажера після слів «я чем-то объелся» вимовляв ще одну фразу: «А в туалет каждый раз я бегаю напрасно!». Лікар же у своїх заключних словах: «будеш жрати ти!», змінивши головне слово, та ще й у риму, зробив цю фразу набагато яскравішою і такою, що запам'ятовується: «будеш ти!». На превеликий жаль, автори, що не були впевнені у відповідному культурному рівні слухачів, буквально в останню хвилину виявили легкодухість, чим позбавили свою художню палітру наяскравішої фарби. Шкода... Але навіть і у такому варіанті завдяки цілому букету виявлених достоїнств комітет визнав цей радіоролик найвидатнішим. Враховуючи той факт, що, крім самого автора, у творчому процесі, без сумніву, брав участь і представник замовника, який узгодив і прийняв даний шедевр, комітет нагороджує творців цього рекламного радіоролика почесним званням «Спритні халтурники», що тягне за собою вручення однойменного перехідного призу, який зображує героїв відомого роману «Золоте теля» — Паніковського і Балаганова, зайнятих на нічному пляжі розпилюванням «золотої» гирі...

Коротко кажучи, ві-та-є-мо! Про місце і час проведення відповідного святкування та фуршету буде повідомлено додатково.

Довідки у Києві за телефоном: 269-16-24.

Аркадій СОКОЛОВСЬКИЙ (голова комітету).

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Напишу вам і я

Уже не віримо обіцянкам

Прийнятий майже два роки тому Закон України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» фактично не діє. І хоч його не раз змінювали й доповнювали, він однаково не працюватиме, доки не відродиться наша вкрай зруйнована економіка. То чи не краще замість нереального закону прийняти такий, за яким видавали б гроші хоч на похорон, щоб у разі смерті близької людини не бігати від хати до хати й позичати гроші? Добре, якби діяв резервний фонд, з якого кошти на організацію похорону можна одержати негайно. А поетапним поверненням грошей, зважаючи на вік вкладника, не треба нікого дурити, обіцянками не повернути довіру людей.

І. ІВАНЕНКО, ветеран війни і праці.

Ржищів
Київської області.

За людей серце болить...

Таке враження, що ми живемо в державі, якою керують люди з обмеженою відповідальністю. З їхньої вини народ постійно потерпає від штурханів економічної політики. Вже ніби й альтернативи немає, крім як мовчки й терпляче все зносити і ні про що краще навіть не мріяти. Відбувається моральне і матеріальне згвалтування народу. Хіба не можуть люди у своїй державі жити щасливо і достойно? Боляче не тільки за себе.

Ольга ЩАСЛИВА.

Гринцеве Лебединського району
Сумської області.

Пенсія завдовжки півтора місяця...

Останнім часом тільки й чути запевнення наших лідерів про те, що заборгованість з виплатами зарплат, пенсій, стипендій скорочується. Конкретних прикладів при цьому не називають, і ніхто не знає справжнього становища в державі. Тож усі заяви звучать непереконливо. Хочу навести приклад скорочення, суть його ось яка.

Пенсію за жовтень я отримав 25 січня, за листопад — 9 березня, а за грудень — 24 квітня. І, виходить, кожних півтора місяця — місячна пенсія, заборгованість уже сягає півроку. Скільки ще можна «скорочувати»? За цей час мене двічі направляли в лікарню, але ж там без грошей нічого робити! Відмовився. А з дружиною трапився інсульт, і поклали її в лікарню. За два тижні залишили там стільки, що нам вистачило б не на один місяць! Тепер будемо поправляти своє здоров'я, можливо, навіть без хліба, бо пенсію принесуть не раніше як через місяць.

У нас з дружиною разом робочий стаж сягає до ста років, працювали чесно, мали про запас, а нині рідна держава віддячує нам планомірним погашенням заборгованості.

Петро ДОМАШЕНКО.

Щорсівка Генічеського району
Херсонської області.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Лелека прилетів через 10 років. Зате з трійнятами

Молоду сумську вчительку Марину Диментман доля нагородила усім: вродою, розумом, лагідною вдачею, гарними батьками, люблячим чоловіком, достатком у родині, авторитетом на роботі. Та одного не дала для повного щастя — дітей. І оті всі гаразди жінка ладна була віддати, аби відчути себе матір'ю. Її чоловік, прогресивна і сучасна людина, запропонував дружині звернутися в Харків, в україно-американський центр репродукції людини. Там подружжя погодилося на наукові експерименти для народження так званих «дітей із пробірки». Важко передати словами ті муки і страждання, які витерпіла ця мужня жінка. Лише четверта спроба увінчалася успіхом...

Десятилітній шлях страждань компенсувався для цієї родини потрійним щастям: у лютому минулого року на світ з'явилися два синочки і доненька.

Слава Богу, перший, чи не найвідповідальніший, рік у житті малюків минув благополучно: вони практично не хворіли, ростуть здоровими і життєрадісними. Всі троє вже ходять і активно знайомляться з навколишнім світом.

...Сьогодні можна почути різні думки з приводу «дітей з пробірки». Нерідко висловлюється категоричне: науці не варто втручатися в святая святих. Мовляв, Бог сам знає, кому що давати. Втім, на це можна заперечити: а може, Бог допомагає людині і виправляти деякі вади здоров'я? Категоричними можуть бути лише ті люди, які не стикалися з подібними проблемами.

Статистика свідчить про те, що бездітних родин, на жаль, з кожним роком стає все більше. І досягнення науки, можливо, дадуть їм цей чи не єдиний шанс зробити свої сім'ї повноцінними.

Наталія ДАНИЛЕНКО.

На знімку: щаслива Марина зі своїми трійнятками.

Суми.

Фото Володимира КОВАЛЕНКА.

Донецька Феміда претендує на рекорд

Суд і справа

Нерідко служителі Феміди, виправдовуючи судову тяганину, посилаються на складність справи, відсутність умов для розгляду, завантаженість суддів, неякісне слідство тощо.

Причину багаторічної тяганини у справі, що не варта й виїденого яйця, донецькі судді називають щоразу іншу. Не був би бюрократ бюрократом, якби не вмів вішати локшину на вуха співгромадян, затягуючи справу. У цьому переконалася і Юлія Лавриненко, авторка листа до редакції.

«Рівно дев'ять років минуло відтоді, як Ворошиловський райсуд Донецька почав розглядати справу про поділ будинку, що належав моїм покійним батькам, — пише Юлія Іванівна. — Протягом цього часу п'ятеро суддів приймали незаконні рішення, які одне за одним відмінялися».

Неважко уявити якість роботи тих вершителів людських доль, якщо їх кардинально поправляли. Останній раз рішення судді райсуду своєю постановою відмінила президія обласного суду. І направила справу на черговий розгляд.

Авторка листа стверджує, що мачуха після смерті батька подарувала частину будинку стороннім людям і тим самим ущемила інтереси її та брата.

Цікавий момент: договір дарування укладено 14.02.84 р., а документи, на підставі яких сім'я Сокирків отримала в подарунок частину будівлі, потрапили в БТІ лише 22.02.84 р. Але визнати договір недійсним може тільки суд, який не розглядає справу по суті з 1995 року. Незважаючи на численні скарги Юлії Іванівни до облсуду, управління юстиції, Верховного суду. Хоча «справа десятиліття» і перебуває на контролі, суддя Ворошиловського райсуду Станіслав Кутья вже більше двох років не спроможеться поставити крапку над «і» у звичайній побутовій суперечці.

— Вплинути на нього ми не вправі, — каже заступник голови обласного суду Валентина Лісова. —Хоч я неодноразово звертала увагу керівництва райсуду на тяганину.

Як зазначила Валентина Іванівна, торік суди області розглянули близько 78 тисяч справ. Частина їх — з певними порушеннями, в тому числі і строків розгляду. Про якусь відповідальність суддів у нашій розмові не йшлося.

Читачці, звісно, зовсім не хочеться, щоб суддів карали. Вона домагається об'єктивного судового рішення.

Та навіть якщо воно буде прийняте цього року, у донецьких носіїв мантії є шанс потрапити до книги бюрократичних рекордів України.

Іван ІЛЛЯШ.

Вісті з Поділля

Не бажаєте цілющої, пане посол?

Міська влада старовинного Кам'янця-Подільського вже не запобігає перед іноземними високопоставленими гостями, … наїжджають сюди із багатоо… цяльними пропозиціями або ж закінчують свої вояжі до обласного центру, Хмельницького, уїкендом в історичній столиці Поділля. Кам'янець-Подільський і багатий (третє місце в Україні за кількістю пам'яток старовини), і бідний водночас. Нещодавно місто одержало статус національного заповідника, та з фінансуванням питання залишилося відкритим.

А тим часом керівництво міської ради досягло попередніх домовленостей про постачання іноземним посольствам у столиці України кам'янець-подільської мінеральної води.

Механізатор — магістр. А чому б і ні?

Нині ніде не побачиш на дошках чи в пресі оголошень про набір абітурієнтів до сільськогосподарської академії. Засекретились? Проректор з навчальної роботи М. Тихонов, палкий прихильник ступеневої освіти, каже, що вуз формує контингент студентів, готуючи спочатку молодших спеціалістів, а також на кожному етапі проводячи держатестацію. Вуз пішов далі, працюючи за схемою держзамовлення: добір потенційних студентів веде через держадміністрації. Може, з часом і механізатор виб'ється в магістри?..

За мамині борги

Заручником став недавно малюк однієї із кам'янчанок, котра втратила роботу і перебивалася на ринку сяким-таким торгом. Поки мама тупцяла, очікуючи нечастого покупця, її «кредиторка», сільська жінка, прибула в місто і, забравши меншого сина боржниці, повезла його з собою.

Не знати, хто кого швидше вирахував: міліція порушницю чи вона міліцію. Саме коли здійнявся переполох, вона сама зателефонувала у відділення внутрішніх справ.

Дізнавшись про сувору відповідальність — до п'яти років позбавлення волі, того ж дня жінка повернула дитину матері. А та на радощах заяву про викрадення дитини з міліції забрала. Ніби й не було справи.

Ганна ВІРИЧ.

Кам'янець-Подільський.

Хто гарантує безпеку житла?

Запитання по суті

Збираємося усією сім'єю відпочити в санаторії. Але побоюємося залишити квартиру без нагляду. Чи є в нас служба, яка взялася б надійно охороняти житло на місяць-два?

Михайло РИБКІН.

Мелітополь
Запорізької області.

Є така служба! Державна служба охорони (ДСО) при МВС України. Створено її п'ять років тому на базі підрозділів позавідомчої охорони. Діє вона на основі договорів з юридичними та фізичними особами на умовах повного самофінансування.

— Державна служба охорони є централізованою професійною спеціалізованою охоронною організацією, яка має розгалужену мережу, що складається з 562 підрозділів, — говорить начальник Головного управління ДСО при МВС України генерал-майор міліції Володимир Шаповал. — Служба має значний матеріально-технічний потенціал. У її складі понад 110 тисяч працівників, серед яких 15 тисяч — інженерно-технічні фахівці. Вони охороняють об'єкти та майно усіх форм власності. У разі заподіяння власникові збитків внаслідок неналежного виконання своїх обов'язків — відшкодовує їх.

Коефіцієнт надійності роботи ДСО — 99,6 відсотка. Скажімо, протягом поточного року жодної крадіжки з об'єктів, контрольованих працівниками міліції, не скоєно.

Сьогодні служба охороняє десятки тисяч об'єктів, значну частину яких підключено до пультів централізованої охорони, на них цілодобово чергують групи затримання — спеціально підготовлені та оснащені й озброєні співробітники міліції охорони, які за лічені хвилини прибувають на об'єкт чи у квартиру після надходження сигналу «тривога».

Статистика свідчить, що надійність ДСО вища надійності недержавних охоронних організацій в 600 разів, а відомчої охорони — більш як у 860 разів.

Іван НАВРОЦЬКИЙ.

Не до сміху

Гроші не пахнуть

Двоє новокаховців вирішили погріти руки на кольоровому металі, який їм заманулося видерти з трансформатора.

Крутили-вертіли і докрутились до того, що десь щось замкнуло, гахнуло, ляснуло, блиснуло — і обидва невдах опинилися в лікарні з опіками.

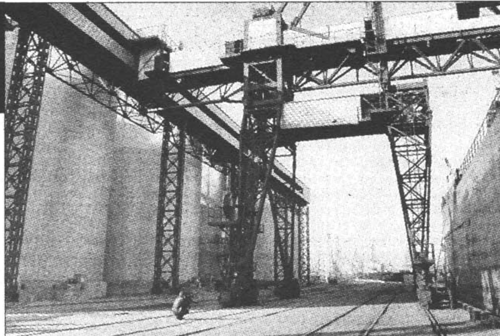
Та, виявляється, метал — то не вершина мрії кримінальної тюльки. В одному із КСП Бериславського району поцупили всі дерев'яні нужники на виробничих дільницях, біля клубу і контори. Коли тут тепер відбуваються збори, вбиральню під охороною везуть до місця події, а опісля транспортують знову на склад...

Повсюдно в області на всіх цвинтарях існує і такий промисел, як крадіжка вінків з метою перепродажу. Рідні та близькі покійних, щоб запобігти цьому, їх просто ламають.

Володимир ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ.

Херсонська область.

Термінал є. Було б зерно

СТАНІСЛАВ СТРЕБКО, начальник Іллічівського морського торгового порту, не має звички вихвалятися, та все ж віднедавна не проминає нагоди, щоб звернути увагу тих, хто заходить до його кабінету, на вручені торік нагороди міжнародної програми «Ертсмейкер». Перша з них — «Кришталевий лицар» — присуджена порту в номінації «За збереження й розвиток інтелектуально-кадрового потенціалу підприємства в період перехідної економіки». Друга — золотий нагрудний знак — нагорода персональна, вручена особисто йому, Стребку, під девізом «За мудрість і гнучкість політики управління». Хоча останню Станіслав Кирилович відносить до заслуг усього інженерно-технічного, управлінського персоналу, докерських бригад, без активної позиції яких, резонно вважає, одному начальнику порту з проблемами керівництва величезним виробничим комплексом, де зайнято близько 9 тисяч чоловік, аж ніяк не впоратися.

Незалежні експерти, присуджуючи нагороди, враховували, певно, що Іллічівський порт, незважаючи на серйозні фінансово-економічні негаразди в Україні загалом, останнім часом неухильно нарощує обсяги переробки вантажів, здійснює міжнародні торговельні зв'язки з шістьма десятками країн світу, успішно співпрацює з іноземними партнерами-інвесторами. Торік, скажімо, через нього пройшло 9,2 мільйона тонн вантажів, що значно більше, ніж у будь-якому іншому порту України, приріст становив за рік близько одного мільйона тонн.

— Нинішнього року плануємо переробити вже 12 мільйонів тонн, — ділиться С. Стребко. — При цьому значні надії покладаємо на наш новий зерноперевальний термінал...

Згадалася весна минулого року. Тоді на 17-му причалі порту розгорталося спорудження зерноперевалочного комплексу. Працівники АТ «Чорноморгідробуд», які взялися за цю справу, знімали бетонні плити, переносили інженерні комунікації, забивали довжелезні палі, щось бетонували, монтували, прокладали. Розмах робіт, де згодом мали вирости 12 силосних 30-метрових веж місткістю 5 тисяч тонн зерна кожна, пролягти залізничні колії, запрацювати розвантажувально-завантажувальні механізми, — вражав. Особливо з огляду на те, що таке тепер зустрінеш не часто, всі на безгрошів'я скаржаться.

— Ми працюємо високорентабельно, матимемо за рік десятки мільйонів гривень прибутків, — розповів тоді С. Стребко. — Однак ті кошти спрямовуємо на інші цілі — на модернізацію виробництва, підвищення зарплати портовикам, інші нагальні потреби. А це будівництво фінансують іноземні інвестори.

Нерідко кажемо: не довіряють нам іноземці, не хочуть розміщувати у нас свої капітали. Комусь, мабуть, таки не довіряють. Але ж 14 мільйонів доларів торік інвестували ті ж іноземці Іллічівському порту. Конкретно — фірма «Естрон корпорейшн ЛТД». До співробітництва на 17-му причалі також підключилися СП «Транс-балк-термінал» (як оператор будівництва), фірма «Аркон» (контроль за поставками устаткування, його монтажем, технологічною наладкою). Отака співдружність на взаємовигідних засадах вітчизняних та зарубіжних інвестиційних, будівельних, монтажних, експлуатаційних фірм та підприємств й забезпечила успіх — нещодавно перша черга термінала запрацювала. Термінала для нашої країни унікального. Не тільки за своєю максимальною потужністю — 2,5 мільйона тонн зерна на рік! — а й за багатьма іншими параметрами. По-перше, наявний тут глибоководний причал дає змогу приймати великі судна дедвейтом 50 тисяч тонн. По-друге, встановлені механізми спроможні розвантажувати щогодини 8 спеціалізованих залізничних вагонів-коперів. По-третє, комплекс оснащено так, що більшість механізмів діє в автоматичному режимі. По-четверте, тут використана найсучасніша зарубіжна технологія. А все це разом має забезпечити високу економічну ефективність термінала: після введення в дію його другої черги (теж за рахунок іноземних інвестицій) передбачуваний прибуток за переробку кожного мільйона тонн зерна — близько 8 мільйонів гривень.

Термінал розрахований, передусім, на експортні відвантаження зерна, насіння соняшнику, інших сипучих продовольчих та кормових культур. Іллічівці не відмовлятимуть і зарубіжним виробникам, та головна ставка — на українське село, яке дедалі більше входить в ринкову сферу. Держзамовлення, відомо, зведено нанівець, регіони теж беруть зерно, виходячи з мінімальних потреб. Отож і КСП, і ферми, й інші виробники мають тепер змогу реалізувати вирощене за рубіж. Називають різні цифри можливого експорту — 10—12, 15—17 мільйонів тонн і більше щороку. Аби плановані обсяги забезпечити, потрібно подбати, звичайно ж, як про врожайність, так і про високу якість зерна. Бо з якістю вирощеного торік (четвертого-п'ятого класу) широкого попиту на міжнародному ринку не буде. Іллічівці ж, аби прилучити виробників зерна й інших культур до свого термінала, планують нарощувати його ємкості, приймати збіжжя не лише із залізничних вагонів, а й з великовантажних автомобілів, налагодити його очистку безпосередньо в порту, на спеціально встановленому обладнанні, що забезпечить прямий варіант «поле—порт». Усе це, а також порівняно невисока плата за послуги, має, вважають іллічівці, спрямувати зерновий потік саме до їхнього термінала. Відомо, що перевантаженням зерна на експорт уже сьогодні займаються порти Одеси й Ізмаїла, Усть-Дунайська й Білгород-Дністровського, Рені й Маріуполя, Херсона й Бердянська, деякі інші. Спорудить комплекс, подібний до Іллічівського, теж глибоководний порт Південний. Конкуренція, отож, неминуча. Як, утім, і належить за ринкових умов. Іллічівці до неї готові. І їхній, й інші порти очікують на велике зерно. Яке дадуть, передусім, українські хлібороби.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іллічівськ
Одеської області.

Енергозаощадження

Ми не такі багаті, а платимо за газ дорожче

ХТО НЕ ЗНАЄ дитячий ребус: А і Б сиділи на трубі. А упало, Б пропало, хто залишився? Залишилося на державному рівні розставити крапки над «і», вважає господар «труби» — генеральний директор підприємства «Львівтрансгаз» Іван Палцан. Бо проблему газозбереження не можна зводити до простих арифметичних дій.

— Іване Григоровичу, «Львівтрансгаз» здійснює транспортування газу російського «Газпрому» для зарубіжних партнерів. У вашому підпорядкуванні —чотири підземні газосховища, зокрема одне з найбільших у Європі — Більче-Болицьке. Скільки коштують нині послуги «Львівтрансгазу» і які чинники впливають на їхню вартість? Образно кажучи, яке «і» врешті залишається на нашій «трубі»? Комерційна втаємниченість цих операцій породжує домисли, а саме: держава нічого не одержує за зберігання російського газу, натомість збагачуються господарі «труби»...

— За обставин, що склалися в нашій економіці, у розрахунках з Росією фігурують не так гроші, як ті самі газові ресурси. Зокрема, за транспортування 1100 мільярдів кубометрів газу Росія надала його Україні 32 млрд. кубометрів. Підземні газосховища використовуються як регулятори нерівномірності газоспоживання і в Україні, і на Заході. Собівартість зберігання газу складається із затрат на закачування, зберігання й відбір газу і становить близько 1,5 долара за 1000 кубометрів газу. У 1997 році «Львівтрансгаз» зберігав у сховищах близько 12 мільярдів кубометрів газу, а має можливість зберігати вдвічі більше. Зрозуміло, якби зберігалося більше газу, то собівартість була б нижча. У разі, коли «Газпром» недодає певну кількість газу в Україну для експорту на Захід і ми поповнюємо ресурс із підземних сховищ, вартість зберігання цієї кількості газу «Газпром» оплачує за ціною близько 10 доларів за 1000 кубометрів. Розраховується російська сторона газом. Звісно, ми воліли б оперувати грішми, але... Нині кожна область споживає газ понад ліміти, що були визначені урядом. Звідки ж береться цей газ? Із російського експорту, котрий ми почасти «поїдаємо».

— Чи газові родовища Прикарпаття дають шанс здешевити газ — нині і в перспективі?

— Росія тримає високі ціни на газ, щоб наші товари не були конкурентоспроможні. Видобуваючи власний газ, ми можемо знизити його ціну. А з іншого боку — газ в Україні невигідно видобувати за чинної податкової системи і невисокої платоспроможності населення. Шукаємо газові родовища у борг. Бо не платимо буровикам, будівельникам, сейсмологам за виконані роботи. Партнери приходять у наші кабінети і погрожують: давайте гроші, бо припинимо роботи. А ми не можемо сплатити державі податки, тому що населення, бюджетні організації не розраховуються за газ. Податки сплачуємо тим самим газом, але ж потрібні й обігові кошти.

— Важко повірити у бідність «Львівтрансгазу» — щедрого спонсора і мецената багатьох гуманітарних і культурно-мистецьких акцій.

— Наше підприємство — багач-бідняк. Торішня виручка за послуги становила 600 мільйонів гривень, але готівкою одержали лише 40 мільйонів. Іноді виплачуємо зарплату будматеріалами, продуктами.

— Президент України ставить питання про зменшення споживання газу до 2000-го року на 20 відсотків. Львівщина, схоже, виконує цю програму, бо 1997 року спожила газу на 10 відсотків менше, аніж 1996-го.

— Це — самообман, бо споживання газу зменшилося за рахунок зупинки підприємств. Для іншої економії потрібно мати енергоощадні технології.

— Чи впроваджує їх ваше підприємство?

— У Дашаві торік поміняли два газоперекачувальні агрегати. Ще чотири поміняємо цього року. На Опарському газосховищі і на Більче-Болицькому треба замінити 28 таких агрегатів, а кожен з них коштує 2,5 мільйона гривень. Отже, така заміна позначиться на собівартості газу, але в перспективі ми виграємо. Бо нові агрегати, які, до речі, на світовому рівні виробляють українські підприємства, дають змогу економити 30 відсотків паливного газу порівняно із старими.

Виконуючи державну програму і передусім замовлення Мінчорнобиля, ми за минулі два роки збудували 15 газопроводів, котрі завершуються так званими «нульовими» газорозподільчими станціями (ГРС). Вони «нульові» тому, що подальша газифікація мала б відбуватися на кошти бюджету або населення. Але цих коштів немає і газозбутові організації не можуть вкласти свої інвестиції, щоб потім мати прибуток. За таких обставин «Львівтрансгаз» став першим підприємством, що вдалося до організаційних новацій. Збудувавши газопровід до Кременця Тернопільської області, ми взяли на себе й газифікацію всього району, організували там своє управління газового господарства. Для газифікації використовуємо пластикові труби, що великою мірою сприяють енергозаощадженню порівняно з тими, що нині діють — металевими. Такі труби виробляє спільне підприємство в Городку Львівської області. Жодному із споживачів не подаємо газ без лічильника. У Кременці найближчим часом відкриється магазин, де можна буде придбати труби, газові котли, лічильники. За потреби відпускатимемо ці товари в кредит, що вигідно всім. Ми не такі багаті, щоб дозволяти собі «нульові» ГРС чи дешеві труби. Щоб зекономити, треба спочатку вкласти. Всі інші шляхи енергозбереження — фікція. У такий само спосіб газифікуємо Турківський район Львівської області.

Дисципліна — ось чинник номер один у енергозбереженні. Не можеш платити — не бери газ. Нас б'ють за те, що даємо газ. А той, хто його бере, — осторонь. Цю проблему треба розв'язувати на державному рівні. А відключити окремі підприємства-боржники не так просто. Вони ж бо функціонують у загальних мережах. Велетенські борги Яворівської «Сірки» роками лягають на нас. Кажуть, що відключення газу пахне екологічною катастрофою. Якщо це так, то мало б бути урядове рішення про державні субсидії.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

У номер

● *Донецьк*

Незважаючи на погоду, не лізь у воду

Через тиждень після виявлення на азовському узбережжі холерного вібріона в Маріуполі зареєстровано перший у сезоні випадок захворювання на холеру. Пацієнта — 19-річного працівника металургійного комбінату «Азовсталь» — відправлено до спеціально обладнаного в місті холерного госпіталю. Там ізольовано і членів його сім'ї, які перебувають під наглядом медиків. Між іншим, небезпечну інфекцію маріуполець підхопив не в морі, а на ставку в сусідньому Новоазовському районі, де купався, ловив рибу і разом з друзями варив з неї юшку. Приятелі, зрозуміло, тепер теж проходять обстеження.

Тим часом в обласному центрі купання в усіх без винятку водоймах заборонено, а в шістьох із них також виявлено холерний вібріон.

● *Кіровоград*

Тиха катастрофа

Як повідомив начальник управління охорони здоров'я Кіровоградської облдержадміністрації Володимир Бондаренко, з 1990 року жителів Кіровоградщини поменшало на 55 тисяч чоловік. Середня тривалість життя порівняно з 1993 роком зменшилася на 1,8 року і становить 66,1 року. За останні вісім років кількість летальних випадків від туберкульозу зросла вдвічі. Кількість хворих на сифіліс збільшилася в 7 разів, на наркоманію — в 3,5, на алкогольні психози — у 2,3 разу.

● *Чернівці*

Бройлери пішли на потік

Одна з найбільших на Буковині птахофабрика «Кіцманська» почала вирощувати курчат-бройлерів породи «Діамант», молодняк яких завезено з Чехії. Вони швидко ростуть і вже до місячного віку набирають кілограмової ваги. Їхнє м'ясо напрочуд смачне й поживне.

Фабрика реалізує бройлерів населенню та закладам громадського харчування.

Учитель із званням магістра

У Вінницькому державному педагогічному університеті імені М. Коцюбинського готуватимуть спеціалістів нового рівня — вчителів-магістрів

Освіта

— Звучить трохи незвично, чи не так? — звертаюся до ректора університету, доктора педагогічних наук, професора **Никифора ШУНДИ.**

— Ми, викладачі, — каже Никифор Миколайович, —також ще не звикли до нового словосполучення. Але це не головне. Випускник із дипломом вчителя-магістра володітиме якісно новим багажем знань, що дасть йому можливість займатися викладацькою роботою, причому, у вищій школі. Такі спеціалісти будуть підготовлені і до наукової діяльності.

— Уточніть спеціальності, з яких можна буде отримати знання магістра.

— Математика і фізика, історія, українська мова і література, географія, початкове навчання і фізвиховання.

— Завдяки чому з'явилася можливість готувати магістрів?

— Після присвоєння вузу статусу університету. Це сталося зовсім недавно, навесні нинішнього року. Тепер маємо значно ширшу автономію щодо розробки навчальних планів і програм, можемо вводити нові спеціальності тощо.

— Никифоре Миколайовичу, погодьтеся, знання високого рівня можуть дати студентам добре підготовлені викладачі.

— Тільки так. Тому одним із пріоритетних завдань є збільшення кількості викладачів з науковим ступенем, особливо докторів наук. З цією метою відкрито аспірантуру.

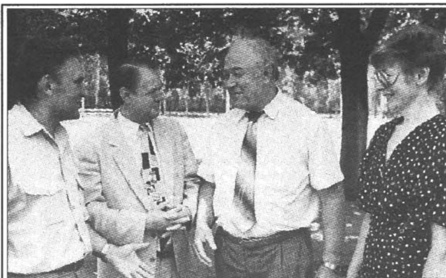
— Але в ній поки що не захищено жодної дисертації...

— Причина в тому, що вуз не має власної спеціалізованої ради із захисту дисертацій. Новий його статус і в цьому, як кажуть, розв'язує нам руки. Неодмінно створюватимемо її. До слова, упродовж останніх п'яти років захищено 7 докторських і 53 кандидатські дисертації. А ряд навчальних програм, покладених в їх основу, рекомендовано Міносвіти для впровадження у вузах нашої держави.

— Никифоре Миколайовичу, до честі ректора, вченої ради, викладачів і студентів, ви зуміли відстояти ім'я, присвоєне університету. Хоч у представників влади була власна позиція. Її навіть подали на затвердження до Кабміну...

— Я неодноразово казав, що нічого не маю проти особистості Василя Стуса, а саме його ім'я рекомендували присвоїти вузу. Проте Стус менше був пов'язаний з Вінницею, ніж Михайло Коцюбинський. Останній народився, жив і працював у нашому місті. Тут йому встановлено пам'ятник. У музеї-садибі його імені наші студенти, особливо філологи, не гості, а справжні господарі. Одне слово, як і більшість викладачів, студентів, радий, що з нашими аргументами, врешті-решт, таки погодилися.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Із технікуму — в інститут. Далі — робота

У Миколаєві відбулася розширена нарада директорів кооперативних технікумів Лівобережжя України. Під керівництвом професора і ректора Полтавського кооперативного інституту Віктора Олександровича Дорохіна вони обговорили проблеми розроблення наскрізних програм для навчальних закладів системи споживкооперації.

Місто над Бугом не випадково було обрано для проведення такої наради. Миколаївський кооперативний технікум, яким керує Анатолій Васильович Дмитриченко, готує на високому якісному рівні спеціалістів для споживкооперації. Випускники технікуму отримають право вступати на 3-й курс Полтавського кооперативного інституту, де зможуть поглибити свої знання. Створення наскрізних програм навчання дасть можливість зміцнити зв'язки між вузом і технікумами країни.

Досвідом роботи Миколаївської облспоживспілки поділився голова її правління Ілля Якович Латул, а директор центру Укркоопосвіти Лідія Герасимівна Войнаш ознайомила з вимогами, які ставить керівництво Укркоопспілки перед педагогічними колективами системи.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

На знімку: (зліва направо) А. Дмитриченко, І. Латул, В. Дорохін та Л. Войнаш.

Фото Олександра ОЛЕКСЄЄВА.

Проблема

«Карпатська перлина» потребує нової оздоби

Багатолюдна і гомінка Яремча, яку колись називали столицею туризму та «карпатською перлиною», нині —тиха й сумна. Санаторії, пансіонати, турбази та бази відпочинку — здебільшого порожні, а на вулицях немає колишнього пожвавлення. Загалом кількість відпочиваючих тут порівняно з минулими роками скоротилася у 75 разів.

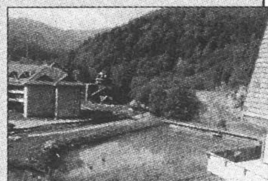
Справді, чим далі, Яремча перетворюється на закриту зону для туриста. І не тому, що природа цього краю стала менш багатою, і не тому, що доброзичливі господарі стали не такими гостинними, а тому, напевне, що нинішній турист дбає про гарний відпочинок. А, отже, «сервіс», який пропонують яремчанські турбази та санаторії, його вже не влаштовує. Місцеві туристичні підприємства розуміють, що номери тутешніх оздоровниць далекі від «люксів» п'ятизіркових готелей, однак швидко перебудуватися не в змозі, бо потрібні кошти, яких, як відомо, нема.

Рятувати Яремчу вирішили, створивши тут вільну економічну зону, яка забезпечила б комплексний розвиток території, ефективне використання її ресурсів — чудових лісів, цілющого карпатського повітря, мінеральних джерел із чудодійними лікувальними властивостями.

За словами в. о. начальника управління економіки Яремчанського міськвиконкому Любові Абрам'юк, нині підготовлено проект вільної рекреаційної зони «Яремча», яка вже має функціонувати з 2000 року.

До слова, для більш широкого залучення інвесторів у Яремчу планується ввести спеціальний економічний режим господарювання, зокрема пільгове оподаткування.

На перший погляд, запропонована схема не така вже й складна: залучаємо інвесторів, проводимо реконструкцію турбаз та санаторіїв і... приймаємо гостей. Однак погляньмо на суми, необхідні лише на модернізацію: приміром, туристичний комплекс «Гуцульщина» потребує 2 млн. гривень, санаторій-профілакторій «Яремча» — 3 млн. 700 тис. грн., пансіонат «Водоспад» — 1 млн. гривень... І це при тому, що в Яремчі діє до 30 санаторно-оздоровчих закладів (до речі, нині вони завантажені лише на 35 відсотків), і майже всі чекають на ремонт.

Навіть за відсутності таких величезних коштів яремчанські господарі не втрачають оптимізму щодо відродження рідного міста, і головну ставку роблять саме на залучення інвесторів та створення тут вільної економічної зони. Щоправда, знаходяться й скептики, які не вірять у реалізацію проекту. У такому разі, чому б їм не запропонувати свій, більш реальний план збереження і повернення Яремчі статусу столиці туризму?..

Тетяна МІШИНА.
Київ—Івано-Франківськ—Київ.

Ліки від Чорнобильського болю

Іванківський район межує із зоною відчуження. Саме тому його жителі потребують сторонньої допомоги. Особливо це стосується медицини, адже багатьом хворим потрібні специфічні дорогі ліки, які район не може придбати на виділені державою кошти. Отож доречна співпраця з доброчинцями — як от, приміром, з благодійним фондом «Українська скарбниця», від якого центральна районна лікарня у професійний день медпрацівника отримала ліків на десять тисяч гривень.

Ще частину медикаментів на п'ятнадцять тисяч гривень голова ради фонду народний депутат Богдан Губський того самого дня передав у розпорядження спілки «Чорнобиль». Звідти ліки буде розподілено між тими, хто нагально їх потребує у лікарнях, фельдшерсько-акушерських пунктах тощо.

Акція «Української скарбниці» не остання. Під орудою Богдана Губського (він ще раз підтвердив твердий намір втілювати принцип конкретної підтримки конкретних людей) фонд планує до осені розвезти по всій Україні ліки на сотні тисяч гривень.

Роман КЛИМ.

Фото Владислава НЕГРЕБЕЦЬКОГО.

На знімку: голова ради фонду «Українська скарбниця» Богдан Губський вітає з професійним святом працівників Іванківської центральної районної лікарні.

Ще один удар по чумі XX століття

Медицина

В Українському НДІ терапії, що розташований в Харкові, з успіхом завершено клінічні випробування першого вітчизняного рентгенографічного апарата для діагностування патологій жіночої молочної залози. Досі таку апаратуру закуповували в далекому зарубіжжі.

Маммограф дає змогу чітко бачити передракові утворення розміром усього півтора-два міліметри, тобто на початковій стадії захворювання, коли ще немає жодних його зовнішніх ознак. Після виявлення смертельно небезпечної хвороби на такому рівні достатньо локального хірургічного втручання, яке може бути проведене в звичайній районній поліклініці. Це дозволить зупинити недугу в зародку, позбавить хворих тяжких операцій, збереже жінкам їхню природну красу.

Харківський прилад виконано за високоточною цифровою технологією. Отримані дані відразу передаються на обробку до комп'ютера, що зменшує дозу рентгенівського опромінення в кілька разів.

Вартість маммографа висока, але все-таки нижча від закордонної. На думку фахівців, потреба медзакладів України в таких апаратах — не менш як 200 штук на рік.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Інформація про випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Веселівське комбікормово-продовольче підприємство», створеного в процесі приватизації

1. Характеристика емітента

Відкрите акціонерне товариство «Веселівське комбікормово-продовольче підприємство» (далі — ВАТ) створено відповідно до наказу регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області від 20.03.98 № 236 шляхом перетворення Веселівського колективного комбікормово-продовольчого підприємства.

Місце розташування ВАТ: 332560, Запорізька обл. Веселівський р-н, смт. Веселе, вул. Чапаєва, 1-а. Тел./факс: 2-17-35, 2-19-49. Веселівський міжгосподарський комбікормовий завод засновано в 1987 році, який з 24 березня 1997 року перереєстровано в Веселівське колективне комбікормово-продовольче підприємство.

ВАТ зареєстровано 27.03.98. Код за ЄДРПОУ 20490584. Предметом діяльності товариства є виробництво борошна та крупи, комбікормів, олії; надання послуг сільгоспвиробникам з доообробки та сушіння зерна; оптова, роздрібна та зовнішня торгівля; закупівля у фізичних та юридичних осіб сільгосппродукції, надання автотранспортних послуг.

Спискова кількість працівників — 148 чол. Голова правління — Бурий Богдан Степанович, освіта — вища, кваліфікація — інженер-механік, загальний стаж — 41 рік.

Основні види продукції (послуг):

	на 01.01.98
— виробництво борошна, комбікормів, олії, круп (грн.)	1 091 000
— випічка хліба, грн.	94 000

Фінансові результати та характеристика обігових коштів:

	на 01.01.98	**на 01.04.98**
Балансовий прибуток, грн.	107 000	—
Балансовий збиток, грн.	—	173 000
Дебіторська заборгованість, грн.	220 000	319 000
Кредиторська заборгованість, грн.	558 000	664 000
Валюта балансу, грн.	9 101 000	9 023 000

2. Дані про емісію акцій

Загальна сума емісії становить 3 206 700 (три мільйони двісті шість тисяч сімсот) гривень. Випускаються прості іменні акції номінальною вартістю 25 копійок у кількості 12 826 800 шт. однією серією з порядковими номерами від 00 000 001 до 12 826 800. Фінансові ресурси, вилучені від емісії, будуть спрямовані на приватизацію майна підприємства.

Порядок розміщення акцій згідно з планом приватизації: 1) Передача акцій недержавним засновникам ВАТ-10 331 988 акцій на суму 2 582 997 грн., що становить 80,55 % статутного фонду. 2) Розміщення акцій серед сільськогосподарських підприємств, їх працівників та прирівняних до них осіб — 1 349 472 акцій на суму 337368 грн., що становить 10,52 % статутного фонду, в т. ч.: за приватизаційні майнові сертифікати (далі — ПМС) — 896000 шт. на суму 224000, за власні кошти та компенсаційні сертифікати (далі — КС) — 453472 шт. на суму 113368 грн. З них а) недержавним сільськогосподарським підприємствам — 927092 шт. на суму 231773 грн., що становить 7,23 % статутного фонду, в т. ч. за ПМС — 614000 шт на суму 153500 грн., за власні кошти та КС — 313092 шт. на суму 78273 грн. б) державним сільськогосподарським підприємствам — 422380 шт. на суму 105595 грн., що становить 3,29 % статутного фонду, в т. ч. за ПМС — 282000 шт. на суму 70500 грн., за власні кошти та КС — 140380 шт. на суму 35095 грн. 3) Пільговий продаж акцій — 1145340 шт. на суму 286335 грн., що становить 8,93 %, в т. ч. за ПМС — 336000 шт. на суму 84000 грн., за власні кошти та КС — 168000 шт. на суму 42000 грн. З них а) працівникам підприємства, що приватизується — 444000 шт. на суму 111000 грн., що становить 3,46 % статутного фонду, в т. ч. за ПМС — 296000 шт. на суму 74000, за грошові кошти та КС — 148000 шт. на суму 37000 грн.; б) громадянам, які мають право на пільгове придбання акцій відповідно до ст. 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» — 60000 шт. на суму 15000 грн., що становить 0,47 % статутного фонду, в т. ч. за ПМС — 40000 шт. на суму 10000 грн., за грошові кошти та КС — 20000 шт. на суму 5000 грн.; в) керівництву підприємства, що має право на пільгове придбання акцій відповідно до Закону України «Про приватизацію державного майна» (за власні кошти) — 641340 шт. на суму 160335 грн., що становить 5,0 % статутного фонду.

Дата початку та припинення пільгового продажу акцій.
Початок — 01.06.98, закінчення 01.08.98.
Дата початку та припинення відкритого продажу акцій.
Початок — 15.07.98, закінчення — 15.10.98.

Дивіденди виплачуватимуть акціонерам пропорційно до загальної вартості належних їм акцій. Сплата дивідендів здійснюється щорічно до 1 квітня року, що йде за звітним шляхом перерахування на рахунок акціонерів або іншим чином за рішенням вищого органу товариства. Адреса місця виплати дивідендів: 332560, Запорізька обл., Веселівський р-н, смт. Веселе, вул. Чапаєва, 1-а. **Тел./факс: 2-17-35; 2-19-49.**

Раніше ВАТ цінні папери не випускало. Послугами торговців цінними паперами ВАТ не користується.

Чинники ризику, пов'язані з діяльністю емітента: обмеження ринку збуту, низька платоспроможність населення та господарств, невизначеність і нестабільність законодавчої бази країни. Попередження ризиків-підвищення якості та зниження собівартості послуг.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справи про банкрутство:

— ТОВ «Артех», ю. а. 253088, м. Київ, Бортничі, вул. Леніна, 64, р/р 467311 у АКБ «Укрхарчопромбанк», справа № 17/46-б;

— ДКП «РВП-1», ю. а. 252014, м. Київ, вул. Набережно-Печерська, 8, р/р 26002200000435 у АКБ «Укрсоцбанк», Подільське відділення м. Києва, справа 6/46;

— ТОВ «Кок», ю. а. 253121, м. Київ, вул. Вербицького, 30-А, р/р 26008301275739 у Харківському відділенні м. Києва Промінвестбанку України, справа № 19/170;

— СП ТОВ «Паллада», ю. а. 253121, м. Київ, вул. Вербицького, 30-а, р/р 4467885 у Київському міському відділенні Промінвестбанку України, справа № 19/163;

— ДП ТОВ «К-2, ЛТД» Фірма «К-2», ю. а. 253152, м. Київ, просп. Тичини, 17, кімната 14, р/р 10467258 у правлінні АБ «INKO», справа № 19/169;

— МКП «Янтар-сіт», ю. а. 253121, м. Київ, вул. Вірменська, 9, кв. 68, р/р 26007200002422 у Дарницькому відділенні «Укрсоцбанку», справа № 12/98-б;

— ТОВ «Скорзонера», ю. а. 253152, м. Київ, вул. Серафимовича, 13-а, кв.128, р/р 467646 у АБ «Брокбізнесбанк», справа № 12/56-б;

— АТЗТ «Будівельні матеріали України», ю. а. 253131, м. Київ, вул. Любомирська, 1, розрахунковий рахунок 26004355 у Четвертій Київській філії АППБ «Аваль», справа № 15/141;

— ТОВ «Пошіб», ю. а. 253121, м. Київ-121, вул. Вербицького, 30-А, розрахунковий рахунок 2600130039401 у Київській філії Акціонерного Сімферопольського банку «Аксі- банк», справа № 6/45.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «Укртеххімпром»

Позачергові збори акціонерів, які скликаються акціонерами, що володіють більш як 10 % акцій, відбудуться 19 серпня 1998 року за адресою: Київ, проспект Перемоги, 44. Національна кіностудія імені Довженка (ст. метро «Шулявська»).

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності ВАТ «Укртеххімпром» у 1996—1998 роках.
2. Про притягнення до майнової відповідальності голови правління товариства у зв`язку з діяльністю ВАТ «Укртеххімпром» у 1996—1998 роках.
3. Розгляд та затвердження статуту та положень ВАТ «Укртеххімпром».
4. Вибори голови і членів правління ВАТ «Укртеххімпром».
5. Вибори спостережної ради ВАТ «Укртеххімпром».
6. Вибори ревізійної комісії ВАТ «Укртеххімпром».
7. Основні напрями діяльності ВАТ «Укртеххімпром» і шляхи виходу товариства зі скрутного фінансового становища.
8. Різне.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 10.00. Початок зборів о 10.00. При собі мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та документ, що посвідчує право власності на акції, а для представників акціонерів відповідне доручення.

Адреса оргкомітету з підготовки та проведення зборів: Київ, вул. Фролівська, 3/34; **телефон для довідок 247-65-61.**

ООО"ИКС-КОМП" зарегистрированное Исполнительным комитетом Печерского районного Совета народных депутатов г.Киева 31/10/95, свидетельство о регистрации №23736620, код ОКПО 23736620, р/счет №26006301107 в КФ "Укракадембанк", МФО 320683, ***ЛИКВИДИРУЕТСЯ***

Заявления кредиторов принимаются по адресу: ул. Институтская, 25 в течение 2-х месяцев

Акціонерне товариство «Святошино»

повідомляє про те, що 9 липня 1998 року відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Святошино».

Порядок денний:

1. Про внесення змін і доповнень до статуту.
2. Обрання спостережної ради товариства.
3. Прийняття рішення про делегування частини належних загальним зборам прав до компетенції спостережної ради.
4. Прийняття рішення про делегування частини належних загальним зборам прав до компетенції правління.
5. Прийняття внутрішніх документів акціонерного товариства:
— положення про правління акціонерного товариства;
— положення про спостережну раду акціонерного товариства;
— положення про ревізійну комісію.

Початок зборів о 14-й годині.

Відкрите акціонерне товариство «Виробничо-комерційна фірма «Хмельницькнафтопродукт»

повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 14 серпня 1998 року за адресою: м. Хмельницький, вул. Соборна, 57 в актовому залі Ради Федерації профспілок Хмельницької області о 12 год.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність ВАТ за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про проведення позачергової ревізії фінансово-господарської діяльності ВАТ. Заключення експертів та аудиторської фірми по проведеній ревізії.
3. Внесення змін до статуту ВАТ.
4. Затвердження нових редакцій положень ВАТ:
— «Про спостережну раду ВАТ»;
— «Про правління ВАТ»;
— «Про ревізійну комісію ВАТ»;
— «Про загальні збори акціонерів»;
— «Про фонди ВАТ».
5. Вибори спостережної ради ВАТ.
6. Вибори ревізійної комісії ВАТ.
7. Зміна структури виконавчого органу ВАТ.
8. Про реорганізацію структурних підрозділів ВАТ в філіали без права юридичної особи.
9. Про форму випуску цінних паперів ВАТ.
10. Про реєстратора ВАТ.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 11.00 до 12.00 14 серпня 1998 року.

Для участі у загальних зборах акціонерів при собі необхідно мати документ, що посвідчує особу. Представникам акціонерів необхідно мати доручення, оформлене у встановленому порядку і документ, що посвідчує особу.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 12/76 про визнання ТОВ «Майкош-95» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, вул. М. Раскової, 4-а; розрахунковий рахунок 1467907 в Харківському відділенні УСБ м. Києва).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 15/02 про визнання МП «Автолюбитель» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, вул. Зрошувальна, 7; розрахунковий рахунок 01468879 у Харківському відділенні ПІБ м. Києва).

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 15/19 про визнання БКФ «Скарб» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, вул. Ревуцького, 7; розрахунковий рахунок 606874 в Дарницькому відділенні УСБ).

Претензії можливих кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДКП Госпрозрахункова аптека № 10, зареєстроване Київською міською державною адміністрацією за № 152-221ОП від 21 червня 1993 року, код ЗКПО 21487791, повідомляє про свою ліквідацію в зв'язку зі зміною форми власності.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Кооператив «Южний», місцезнаходження: Чернігівська обл., м. Бахмач, вул. Крупської, 18, ідентифікаційний код 142202625024, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін.

АТЗТ ПК «Схід» повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення.

Юридична адреса підприємства: 330068, м. Запоріжжя, вул. Колективна, 29, тел. (0612) 61-85-34.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Квадро-экспрес» (м. Київ, вул. Довженка, 10) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця.

У номер

● *Крим*

Включилася «Сирена», і ось...

Як уже повідомляв «Голос України», 25 червня на прикордонній заставі, дислокованій у районі Алупки, солдат строкової служби Вадим Собко розстріляв з автомата чотирьох товаришів по службі, після чого зник, прихопивши зброю та набої.

На території АРК було виконано оперативний план «Сирена», згідно з яким силовики прочісували Алупкинський гірсько-лісовий заповідник і прилеглі території, виставили додаткові наряди ДАІ і спецпости міліції. Військовослужбовця затримано. Жертв і потерпілих немає.

● *Харків*

«Бізоне», твій сезон!

Завод імені Малишева сподівається отримати під гарантії уряду України кредит у 20 млн. екю для реалізації проекту щодо випуску зернозбирального комбайна «Бізон». Про його виробництво підприємство підписало договір з польською фірмою «Бізон» заздалегідь. Контракт передбачає поступове збільшення питомої ваги вузлів вітчизняного виробництва під час виготовлення агрегату. Заплановано, що до 2003 року кораблі ланів складатимуться здебільшого з українських комплектувальних, а виробнича потужність підприємства становитиме 1000 машин щороку.

● *Київ*

Перший — він завжди перший

Харківський інститут культури, що бере свій відлік ще з 1925 року, був першим вищим навчальним закладом такого профілю. Відтоді слово «перший» тісно пов'язано з його історією. Він — фундатор бібліотечної освіти в Україні. Звідси «стартувала» культорологія... Нині вуз дістав статус Державної академії культури. З цією радісною подією харків'ян привітав у Національній філармонії міністр культури і мистецтв України Дмитро Остапенко.

Неспокій під знаком бродяжництва

Виставки

Гете-інститут у Києві, Інститут міжнародних відносин IFA (Штутгарт) та столичний Музей російського мистецтва виступили з проектом, присвяченим творчості одного з найпомітніших представників модерну Макса Ернста (1891—1976). Насамперед за присутності величезної кількості гостей було відкрито обширну виставку «Книги та графіка». За кілька днів у музеї доктор філології та мистецтвознавець Кіра Шахова виступила з доповіддю «Найвидатніший сюрреаліст Німеччини Макс Ернст».

Наступний етап — демонстрація відеофільму «Моє бродяжництво, мій неспокій», що створений до 100-річчя від дня народження художника і містить «живі» розповіді Ернста про його епоху. Тоді (як, утім, і завжди) не вважалося оригінальним твердження, що художник підміняє звичний навколишній світ власним. Проте воно вдесятеряє смисл, коли пригадуємо саме Макса Ернста.

Ті, кого фах змушує жонглювати термінами, зарахували цього винахідника нової реальності до дадаїстів та сюрреалістів. Хоча поле його творчих дослідів було значно просторішим. Не кажучи вже про їхню географію. Адже Макс Ернст був близько знайомий з найвидомішими служниками культури в її різних світових центрах. Адже народився під Кельном, а належав усій планеті, поперемінно міняючи країни проживання.

І коли обмежувати цю постать назвами напрямів та іншими ярликами, варто передусім вбачати в Максі Ернсті експериментатора щодо «технологічних» можливостей мистецтва. Раціоналізатора, який подарував послідовникам деякі графічні техніки. Мислителя, що вправлявся із численними сутностями зображуваного. Ці «номінації» — лише кілька свідчень, як автономний митець будував містки між своєю імперією та усім сущим.

Саме тут не зайва одна авторська аксіома сучасника Ернста — А. Камю. Мовляв, головне полягає не в тому, щоб заглиблюватися у природу речей, а в тому, щоб знати, як себе поводити у світі — хоч би який він був.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімку: робота з виставки.

Владу знову отримали ради

Чергова сесія Запорізької міської ради ухвалила рішення про відновлення у місті районних рад. Рада попереднього скликання за півроку до припинення своїх повноважень прийняла рішення про реорганізацію районних рад у місті Запоріжжі в районні держадміністрації, а також про непроведення виборів до районних рад. Це рішення викликало неоднозначну реакцію серед депутатів міської ради, громадських рухів та організацій міста, а також громадськості. Наприклад, до приміщення міськради депутатам довелося цього разу йти через ряди пікетників, які вимагали: «Влада — радам!» На сесії затверджено структуру органів управління, а також склад виконкому Запорізько міської ради.

Скальпель у лікуванні не головне

Житомирській обласній лікарні надано вищу категорію. Тут створено та оснащено сучасним діагностичним та лікувальним обладнанням спеціалізовані центри, тож вже не дивина операції без скальпеля, інші новації, які допо магають швидше постав хворого на ноги.

Зідан — проти... Дель П'єро

FRANCE 98

На клубному рівні таке сьогодні просто неможливе. Адже обидві ці зірки виступають разом у турінському «Ювентусі». А от на рівні збірних протистояння цих чудових майстрів — реальність. До речі, третього липня в матчі 1/4 фіналу Кубка світу з футболу на полі «Стад Франсе» в Сен-Дені зброю схрестять збірні Франції та Італії. В першій команді після перерви в два матчі, пов'язаної з вилученням з поля, не знову грати Зінадін Зідан. А Чезаре Мальдіні — наставник «Блакитної ескадри», цілком можливо, внесе до стартового складу ім'я і прізвище Алесандро Дель П'єро...

Але не порушуватимемо хронології подій і повернімося до минулої п'ятниці, коли завершився перший етап фінальної частини чемпіонату світу.

Група Н. Бордо. **Аргентина — Хорватія. 1:0.** Пінеда, 36.

Ліон. **Японія — Ямайка. 1:2.** 0:1 Уітмор, 40, 0:2 Уітмор, 54, 1:2 Накаяма, 74.

	В	Н	П	М	О
Аргентина	3	0	0	7-0	9
Хорватія	2	0	1	4-2	6
Ямайка	1	0	2	3-9	3
Японія	0	0	3	1-4	0

Група G. Сен-Дені. **Румунія — Туніс. 1:1.** 0:1 Суайя, 11, з пенальті, 1:1 Молдован, 71.

Ланс. **Колумбія — Англія. 0:2.** 0:1 Андертон, 20, 0:2 Бекхем, 29.

Румунія	2	1	0	4-2	7
Англія	2	0	1	5-2	6
Колумбія	1	0	2	1-3	3
Туніс	0	1	2	1-4	1

Лише поєдинок у Лансі мав принципове значення. У разі перемоги колумбійці виборювали б місце в 1/8 фіналу. Англійців задовольняла нічия. Однак британці провели матч зібрано і натхненно, здобувши красиву перемогу.

Інші поєдинки нічим яскравим не відзначилися. Хіба що привернула увагу перукарська акція румунів, які всі як один вифарбували волосся. І нагадували жовті кульбабки на зеленому лузі.

Отже, на дистанції залишилися збірні, що посіли перші два місця в групах. І уклали такі пари (1/8 фіналу) Румунія — Хорватія (Бордо), Аргентина — Англія (Сент-Етьєн). Їх побачення призначено на сьогодні.

А події на другому етапі почалися ще минулих вихідних.

27 червня. Марсель. **Італія — Норвегія. 1:0.** Вієрі, 18.

Грали гідні суперники. Тому матч вийшов бойовий і гострий. Скандинави прагнули весь час пресингувати. Їхні опоненти вправно вели оборону. Все вирішила блискавична контратака італійців, на вістрі якої опинився їхній найкращий бомбардир Крістіан Вієрі.

Париж. **Бразилія — Чилі. 4:1.** 1:0 Сампайо, 11, 2:0, Сампайо, 26, 3:0 Роналдо, 45, з пенальті, 3:1 Салас, 69, 4:1 Роналдо, 70.

Чотириразові чемпіони світу показали футбол екстра-класу. Чіткі взаємодії, імпровізація, але водночас і висока ігрова дисципліна, натхнення і блискуча індивідуальна майстерність — ось складові успіху бразильців. Утім, склалося враження, що в них залишився ще чималий запас енергоресурсів для посилення гри. Навіть блискучі чилійські форварди Іван Самарано і Марсело Салас не спромоглися забезпечити підсумковий успіх своїй симпатичній команді. Хоча, до їхньої честі, один гол у ворота чарівників м'яча все ж організували.

28 червня. Ланс. **Франція — Парагвай. 1:0.** Блан, 113.

Хоча вчора майже всі французькі газети і вийшли з однаковими заголовками («Золотий гол» Лорана Блана рятує Францію») і схвальними коментарями на адресу своєї команди, але насправді не все було так добре. Парагвайці показали, що вони прекрасні футболісти — вольові, сміливі. Побудувавши гру від оборони, вони майже паралізували французький футбольний організм. Мабуть, варто було південноамериканцям самим загострити події, особливо тоді, коли суперник помітно втомився від безрезультатних наступальних дій. І хтозна, чим би все закінчилося.

Сен-Дені. **Нігерія — Данія. 1:4.** 0:1 Меллер, 2, 0:2 Б. Лаудруп, 12, 0:3 Санд, 59, 0:4 Хельвег, 76, 1:4 Бабангіда. 77.

Датчани зіграли понад усілякі похвали. Цей висококласний ансамбль вирішив одразу схопити бика за роги. І їм сприяла удача: вони забили швидкий гол. Зробив це Петер Меллер, яким торік лякали київських динамівців: спершу в Копенгагені, а потім у нідерландському Ейндховені, де нині виступає цей форвард. Наші хлопці торішні справи вирішили для себе успішно. А от нігерійці зазнали цілковитого фіаско. Це зібрання дуже талановитих виконавців, які виступають у найелітніших клубах Європи, цього разу не мало вигляду команди. До того ж склалося враження, що в африканців не на належному рівні функціональна підготовка...

Отже, ще в одному чвертьфіналі 3 липня (Ланс) зустрінуться Бразилія і Данія.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: ой як важко було цьому красеню — Марселеві Десаї і його команді — збірній Франції вийти до чвертьфіналу.

Стартовий бар'єр здолано

Спорт

Футбол. Матч-відповідь розіграшу Кубка УЄФА-Інтертото. **«Ворскла» (Україна, Полтава) — «Лейфтюр» (Ісландія). 3:0.** 1:0 Чуйченко, 8, 2:0 Гурка, 48, 3:0 Гурка, 80.

«Ворскла» виступала в такому складі: Ковтун, Мокрицький, Головко, Петков, Мачоган, Омельчук, Хомин, Чуйченко, Мусолітін, Кобзар, Богатир. На заміну виходили: Гузенко, Мелащенко, Гурка.

Арбітр Геннадій Якубовський (Білорусь).

27 червня. Полтава. Стадіон «Ворскла». 3 500 глядачів.

Два сюрпризи чекали на полтавських уболівальників, котрі завітали на свій стадіон. Один приємний: замість дерев'яних лав на трибунах було встановлено пластикові індивідуальні крісла. А от друга новина дещо здивувала.

З'ясувалося, ісландці не погодилися з тим, що в першому матчі, де вони перемогли (1:0), їм зарахували технічну поразку (0:3) за участь у грі незаявленого футболіста. І подали апеляцію, яку УЄФА ще розглядатиме.

Отже, коли команди вийшли на поле, стало відомо, що представники УЄФА вирішили до розгляду апеляції вважати дійсною перемогу «Лейфтюра». Тому в разі виграшу господарів 1:0 призначили б додатковий час.

Але до цього справа не дійшла. Хоча ісландці в першому таймі діяли особливо настирно. Не змирилися з долею і після перерви. Але третій гол у їхні ворота зняв усі питання.

Тепер, незалежно від розгляду апеляції ісландців, «Ворскла» вийшла до другого раунду турніру. Там полтавці зустрінуться з датською командою АК (Копенгаген). Перший поєдинок український клуб проведе в гостях 4 липня, повторний попередньо призначено на 12 липня.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

***

Першість країни. Перша ліга. 44-й тур. «Поліграфтехніка» — «Кремінь». 2:2. «Зоря» — «Нива». 1:0. «Авангард-Індустрія» — «Полісся». 1:2. ФК «Черкаси» — «Динамо-2». 2:0. ЦСКА-2 — «Десна». 1:0. «Металіст» — «Металург». 2:1. «Хімік» — СК «Миколаїв». -:+. ФК «Львів» — «Волинь». 2:4. «Верховина» — «Буковина». 1:2. «Сталь» — «Нафтовик». 3:0.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235352.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311122.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0